

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

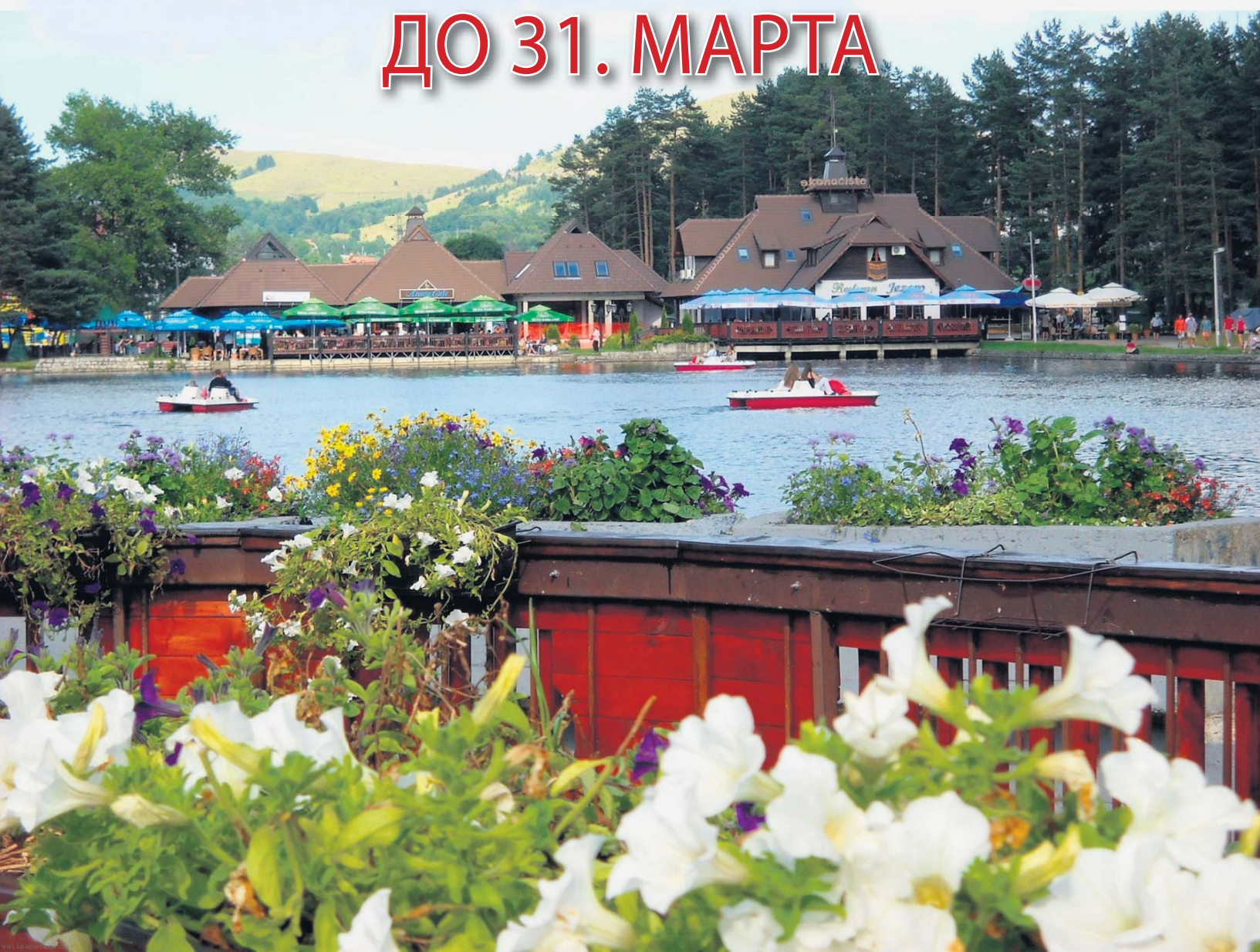
ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Републички фонд ПИО омогућиће
и ове године бесплатну рехабилитацију у бањама
Србије за око 10.260 пензионера чије пензије
не прелазе 23.571 динар

ГОВОРНИ АУТОМАТ
0-24h: 0700/017-017
по цени локалног
позива
или: 011/30-60-680

ПРИЈАВЕ ЗА БАЊЕ ДО 31. МАРТА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Милена Јовановић

РЕДАКЦИЈА:
Булевар уметности бр. 10,
11070 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2017-437
факс: 2017-437

**РЕДАКЦИЈА ЗА
ВОЈВОДИНУ:**
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2017-437

Рукописи и фотографије
се не враћају.
Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

Младенци некад и сад

Трострука симболика венаца

Двадесет други март је посвећен младенцима и због венаца којима су мученици овенчани (венчани) љубављу Христовом. И на венчањима у цркви на главе младенаца се стављају венци, који имају троструку симболику: царски венци – сваки човек је цар у свом малом царству у својој кући, мученички венци – јер у браку треба подносити жртве, и венци бесмртне славе – у Христовом царству. Овим се указује на то да супружници треба једно другом да буду верни, као што су севастијски младенци били верни Христу, и да ту верност и љубав никако не може и не сме да савлада.

Успомена на страдање храбрих војника

Младенци су посвећени успомени на страдање четрдесет војника једног пука у граду Севастии, који су 320. године, за време цара Ликинија, прешли у хришћанство, упркос изричитој царевој забрани. Сви су били војници римске војске и веровали су у Исуса Христа. Због своје вере, ови храбри хришћани су најпре бичевани, бачени у тамницу, а затим и погубљени. Празник је у црквеном календару обележен црним словом у спомен на њих.

У Србији се на овај дан славе Младенци који се сматрају почетком пролећа, а славе их супружници у првој години брака, они који су се венчали после 22. марта претходне године. Тога дана млади парови у свој дом примају госте који им доносе поклоне и на тај начин им помажу на почетку њиховог заједничког живота. Младе домаћице дочекују госте и показују своје умеће и спретност.

Младенци су празник који обилује бројним обичајима. На овај дан жене устају рано и месе четрдесет колачића – младенчића, који симболизују дуг, срећан и слadak живот. Премазују их медом и њима служе децу и све који пре подне дођу у кућу. Колачићи су најчешће округли, али могу бити и у облику ножа, маказа, сабље, овце, пилета. Старији тврде да пре Младенаца није добро јести ништа што је изникло после нове године. На Младенце је добро јести мед, кувану коприву и зеље да би се очистила крв.

На Младенце се не позива, а сматра се да на тај дан морају доћи сви који су били на свадбеном весељу. Чак и они који су били позвани на свадбу, а нису јој присуствовали, обавезни су да дођу на Младенце. У пракси је то, ипак, другачије. Брачном пару који слави Младенце у госте углавном долазе најужа породица и пријатељи.

Иако се по традицији овај празник слави у кући младенаца, у последње време није необично да новопечени брачни пар или њихови родитељи закупе салу у ресторану. Раније је то било незамисливо, али многи нови обичаји следе пример свадбених церемонија и одржавају се у изнајмљеним просторима. Нов начин празновања захтева и нова правила, којима се морају прилагодити и младенци и гости. Раније није било потребно обавештавати познанике и пријатеље где да дођу на Младенце јер се то подразумевало, а дефиле гостију могао је да траје практично цео дан, и за њих, осим пристојности и домаћег васпитања, није било никаквих временских ограничења. У ресторанима је закуп увек прецизиран и ограничен, што од гостију захтева да дођу у предвиђено време, а младенцима намеће обавезу да их унапред обавесте о термину и месту одржавања славља. Зато младенци често шаљу позивнице као за свадбу, што даје сасвим нову димензију обичају, а некадашње традиционално послужење претвара се у гозбу или, још чешће, у обичан кафански јеловник.

Припремила: В. Анастасијевић

И ОВЕ ГОДИНЕ У БАЊЕ ПРЕКО ФОНДА ПИО

Бесплатна рехабилитација за више од 10.000 пензионера

Пријављивање за овогодишњи десетодневни бесплатан боравак у бањама и рехабилитационим центрима о трошку Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање трајаће до 31. марта, а право да конкуришу имаће сви пензионери чија месечна примања не прелазе износ просечне пензије свих корисника Фонда ПИО, односно 23.571 динар. Поред прописане висине пензије, неопходни услови за одлазак на бесплатну рехабилитацију су и да заинтересовани ову погодност нису користили у претходних пет година, да немају других личних прихода, а пољопривредни пензионери, поред тога, треба да имају и уплаћене доприносе за најмање десет година стажа.

Према Правилнику о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, сваке године се од укупних прихода Фонда у ове сврхе издваја до 0,1 одсто. У складу са тим, ове године ће на десетодневну рехабилитацију о трошку Фонда ПИО, према проценама, моћи да оде 10.260 пензионера, што је за око 1.000 више у односу на прошлу годину. Према одлуци Управног одбора, укупна средства која ће Фонд за ту намену издвојити износиће 302,4 милиона динара, од чега ће 277,5 милиона бити намењено пензионерима из категорије запослених, око 22,1 за рехабилитацију пензионера самосталних делатности, док ће 2,8 милиона динара бити издвојено за пољопривреднике. Ова средства биће распоређена по филијалама Фонда сразмерно броју корисника пензија.

На оглас за бесплатан боравак у бањама и РХ центрима могу да

се пријаве и пензионери који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија (прерачунато по средњем курсу НБС на дан 15. 1. 2013. године

да се пријаве у испостави или филијали Фонда у месту у којем живе. У оквиру све три категорије пензионера – запослени, самосталне делатности и пољопривредници – као и претходних година, правиће се посебне

документацију, да би лекарска комисија на основу утврђене дијагнозе могла да одреди која би бања била најадекватнија за рехабилитацију.

Спискови корисника који су остварили право на бесплатан боравак у бањама и лечилиштима биће истакнути на огласним таблама општинских организација пензионера, као и филијала, служби и испостава Фонда. Рангирање корисника пензија за упућивање на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО врши се према броју бодова сакупљених на основу висине пензије, броја година стажа осигурања и коришћења пензије, као и оствареног права на туђу помоћ и негу, односно на породичну пензију. У случају једнаких услова, предност се даје кориснику пензије који је старији.

Сви они који не буду задовољни рангирањем, имаће могућност да у року од осам дана од дана објављивања списка поднесу приговор надлежној комисији, која је у обавези да у року од три дана размотри све жалбе и установи коначну ранг листу пензионера који ће ићи на рехабилитацију о трошку Фонда ПИО.

Поред трошкова рехабилитације корисника у трајању од 10 дана, Фонд сноси и трошкове превоза, кроз рефундацију цене повратне аутобуске карте од места боравка до бање, односно цене повратне возне карте другог разреда, као и трошкове за пратиоца детета које је корисник породичне пензије по основу неспособности за самосталан живот и рад.

В. Кадиф

Бања Ковиљача

1€ = 111,9276 динара) не прелазе 23.571 динар.

Пријаве за бесплатну рехабилитацију ће се, као и претходних година, подносити општинским организацијама пензионера према месту пребивалишта, иако чланство у њима није услов за коришћење овог права, док ће корисници са територије Косова и Метохије моћи

листе за старосне, инвалидске и породичне пензионере.

Уз пријаву, неопходно је да пензионери приложе и последњи пензијски чек, фотокопију личне карте, писану изјаву о другим личним примањима и о томе да у претходних пет година нису користили право на боравак у бањама о трошку Фонда ПИО, као и медицинску

На основу члана 7 Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање - пречишћен текст („Службени гласник РС”, 15/2012 и 17/2013),

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање расписује

О Г Л А С

**за пријем захтева за упућивање корисника пензија
на рехабилитацију за 2013. годину**

- 1.** Право на бесплатну рехабилитацију у здравствено-стационарним установама и бањско-климатским лечилиштима, у трајању од 10 дана, имају корисници старосних, инвалидских и породичних пензија, који имају пребивалиште на територији Републике Србије и чија је пензија за јануар, односно фебруар нижа од износа просечне пензије у Фонду, односно од 23.571,00 динара.
- 2.** Право да се јаве на оглас имају пензионери из категорије запослених, самосталних делатности и пољопривредници, који, осим пензије која је нижа од горе наведеног износа, немају друга лична примања. Право да се јаве на оглас имају и пензионери који су то право остварили применом домаћих прописа и на основу међународних уговора, под условом да збир тих пензија (прерачунато по средњем курсу НБС на дан 15. 1. 2013. године 1€ = 111,9276 динара), не прелази износ из тачке 1 овог огласа.
- 3.** Право на коришћење бесплатне рехабилитације имају корисници пензија који то право нису користили у последњих пет година, а корисници пољопривредне пензије, поред наведених услова, морају да имају и најмање 10 година стажа по основу обављања пољопривредне делатности.
- 4.** Уз пријаву, потребно је поднети:
 - пензијски чек за јануар или фебруар 2013. године,
 - доказ о висини пензије остварене по међународним уговорима (извод банке или потврда иностраног носиоца социјалног осигурања)
 - фотокопију личне карте,
 - постојећу медицинску документацију,
 - писану изјаву, на прописаном обрасцу пријаве, о другим личним примањима и о томе да у претходних пет година нису користили рехабилитацију о трошку Фонда.
- 5.** Пријаве се подносе општинским организацијама пензионера, према месту пребивалишта, а корисници са територије АП Косово и Метохија испостави или филијали Фонда у месту пребивалишта.
- 6.** Чланство у пензионерским организацијама није услов за коришћење овог права.
- 7.** Пријаве на оглас могу да се поднесу до 31. марта 2013. године.
- 8.** На утврђени списак корисника пензија који испуњавају услове за упућивање на рехабилитацију може се поднети приговор надлежној комисији у року од осам дана од дана објављивања списка на огласној табли.
- 9.** Комисија из тачке 8 дужна је да у року од три дана размотри поднете приговоре и утврди коначан списак корисника пензија који су остварили право на рехабилитацију и објави га на огласној табли општинске организације корисника пензија, филијале Фонда, односно службе филијале и испоставе.

НАЈЧЕШЋИ УЗРОЦИ ИНВАЛИДСКИХ ПЕНЗИЈА

Хроничан стрес битан фактор болести

Четири пута већи удео обољења система крвотока као узрока инвалидности код мушкараца него код жена

Према члану 21 Закона о пензијском и инвалидском осигурању, инвалидност постоји када код осигураника настане потпуни губитак радне способности због промена у здравственом стању проузрокованих повредом на раду, професионалном болешћу, повредом ван рада или болешћу, које се не могу отклонити лечењем или медицинском рехабилитацијом. Овај члан Закона важи од априла 2003. године и њиме је појам инвалидности поштрен и потпуно промењен у односу на раније прописе, а „смањење радне способности“ (преостала радна способност) и рад са скраћеним радним временом су укинута. Поред тога, престао је да постоји и „свој посао“ у односу на који се раније ценела инвалидност.

– Инвалидност, односно губитак радне способности се, према важећим прописима, цени у односу на било који посао. Дакле, последице промене у здравственом стању морају бити такве да се не могу отклонити лечењем и медицинском рехабилитацијом, односно морају бити трајне природе, што значи да лечење у смислу прописа о здравственом осигурању мора бити завршено. Закони о ПИО из 1992, 1997, а нарочито из 2003. године били су све рестриктивнији по питању стицања услова за пензију, а посебно за инвалидску пензију, па је раст броја старосних пензионера од 1993. праћен падом броја инвалидских

пензионера. Тако је од 2000. године у структури корисника пензије по врсти пензионисања уочљив пад броја инвалидских пензионера са 28,3 на 21,1 одсто 2008. године. Дакле, ако поредимо различите категорије пензионера од 2000.

малигнух обољења (око 26 процената) и пад удела душевних болести са 15 на 10 одсто.

– Ако посматрамо однос инвалидских пензија према полу од 2008. до 2011. године, видимо да је чак четири пута већи удео бо-

Највећи број инвалидских пензионера (од 30 до скоро 40 одсто) до 2007. био је у старосном добу од 50 до 54 године, а од тада је око 35 одсто инвалидских пензионера у добу од 55 до 59 година. Старосна категорија 60 и више

до 2011, уочавамо да се број старосних пензионера увећао са 49 на 57 одсто, док се број инвалидских смањило са 28 на 21 проценат, а број породичних пензионера је прилично равномеран и износи око 22 одсто – објашњава др Милан Авакумовић, начелник у Сектору за медицинско вештачење Фонда ПИО.

У Фонду ПИО је од 2007. до 2011. године у првостепеном поступку од укупног броја захтева за инвалидску пензију позитивно решено нешто више од 30 одсто. У структури корисника пензија према узроку инвалидности, од 2008. до 2011. запажа се висок проценат (више од 30 одсто) болести крвног система (најчешће кардиоваскуларне и цереброваскуларне), значајан раст удела

лести система крвотока као узрока инвалидности код мушкараца него код жена. Поред стреса, фактори који су утицали на ове болести су опште познати: нездрав начин живота, неправилна исхрана, физичка неактивност, пушење, проблеми здравствене заштите и тако даље. Удео у категорији тумора као узрока губитка радне способности је изједначен и за мушкарце и за жене, с тим што су тумори најчешћи узрок инвалидности код жена (тумори дојке, материце и јајника и штитасте жлезде). Код душевних поремећаја и код свих других узрока инвалидности, тај удео је већи код мушкараца него код жена (најчешће тешке депресије и шизофренија) – каже наш саговорник.

година је у сталном порасту али искључиво за мушкарце, јер је до 2007. старосна граница за мушкарце била 63 године, а након 2007. године 65 година живота, док је за жене са 58 година (2007) повећана на 60 година живота (2011. године).

– У процесу вештачења лекари вештачи морају да узму у обзир с једне стране доста рестриктиван закон по питању инвалидске пензије, а с друге стране бројну патологију чији је један од врло битних узрока хроничан стрес у последњих двадесет година као последица ратних дешавања на територији СФРЈ, периода транзиције, економске кризе и губитка посла за велики број људи – истиче на крају др Милан Авакумовић.

Ј. Оцић

ФИЛИЈАЛА РФ ПИО У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ СВЕ УСПЕШНИЈА

Крупним корацима ка добрим резултатима

У Филијали РФ ПИО Сремска Митровица недавно је одржан састанак запослених на коме је директор Зоран Бережни представио резултате рада овог колектива у прошлој години. Он је захвалио свим сарадницима на великом залагању и жељи да слабије резултате из ранијих година значајније поправе, у чему су и успели, и нагласио да верује да ће узлазна линија у право временом решавању захтева осигураника и корисника права из ПИО бити настављена.

Подаци из годишњих извештаја Фонда ПИО нису последњих година били ласкави за Филијалу Сремска Митровица, у чијем саставу су и Служба у Старој Пазови, испостава у Шиду и Руми, те канцеларија у Инђији. Ово је једна од већих филијала у Војводини – више осигураника по запосленом има само Филијала Нови Сад, док Служба филијале у Старој Пазови има више осигураника и корисника него неке мање филијале.

Пошто је решавање захтева у законском року основни показатељ успешности рада Фонда, резултати сваке филијале доприносе коначном проценту, који је у 2012. години био 85 одсто у Републичком фонду ПИО, а 91 одсто у Покрајинском фонду. Запослени у Филијали Сремска Митровица с поно-

сом истичу да су достигли војвођански просек решености захтева у законском року од око 90 процената, што је много боља слика него ранијих година.

Зоран Бережни

И укупан број нерешених захтева на крају 2012. године смањен је на нивоу целе Филијале за једну трећину у односу на претходну годину.

Запослени кажу да је другачија организација посла, која подразумева и дневно пра-

ћење рада референата и броја нерешених захтева, као и могућност давања предлога и сугестија сваког радника, допринела већој ефикасности.

Месечни извештаји са графиконима, које је правио директор Бережни, помагали су да се одређеним сегментима рада у неким периодима даје предност. Тако је број молница смањен за 75 процената, готово је преполовљен број од 30 спискова матичне евиденције (у међувремену је из Дирекције Нови Сад стигло још неколико), послодавцима је послато 156 опомена, од којих се доношењем М-4 образаца одазвало њих 81.

Радници се труде да бољом комуникацијом са осигураницима и корисницима прављају слику о овој филијали, чему ће, као и бољим условима рада, допринети и надоградња спрата на пословном објекту за коју је прошле године обезбеђена грађевинска дозвола.

Запослени кажу да је вредело понекад остајати који сат дуже на послу, или доћи суботом да се заврши оно што током радне недеље нису постигли. Вредело је, наравно, све то због осигураника и корисника који све чешће имају речи хвале за људе из Филијале Сремска Митровица.

И. Митровић

У ФИЛИЈАЛИ НОВИ САД ДИГИТАЛНИ СЕРТИФИКАТИ ЗА ПРИСТУП ЦЕНТРАЛНОМ РЕГИСТРУ

Електронски потпис на пријавама и одјавама

Централни регистар обавезног социјалног осигурања треба да почне са радом 1. априла ове године, а у складу са тим Републички фонд ПИО обавља све неопходне и прописане радње потребне за повезивање са његовим базама података, коришћење програмских апликација, као и за несметано функционисање комуникације са овом институцијом.

Према речима Зорана Сутаре, саветника директора Републичког фонда ПИО, по предвиђеном редоследу операција и активности за приступ порталу Централног регистра до средине марта ће 752 радника РФ ПИО добити смарт картице са квалификованим електронским сертификатом

и пин код за коришћење ових картица (слично као код комерцијалних банака), као и читаче картица. Такође, већ је започето иницијално тестирање апликације за рад Централног регистра у које је укључено 22 тестна корисника из Дирекција РФ ПИО у Београду и Новом Саду, а након тога обавиће се и обука и едукација преосталих 730 „власника“ квалификованог електронског сертификата у Фонду.

У Новом Саду је 77 запослених из Филијале РФ ПИО Нови Сад преузело своје квалификоване електронске сертификате – који су у функцији квалификованог електронског потписивања пријава и одјава на осигурање, као и пин кодове и читаче кар-

тица. Примопредају су извршили Зоран Сутара и Небојша Обрадовић из Сертификационог тела Привредне коморе Србије,

које је издало сертификате и гарант је веродостојности овог електронског потписа.

М. Мектеровић

За последњу радничку наду све мање пара

Око три милијарде динара исплаћено радницима за седам година рада Фонда; само за прошлу годину недостаје око милијарду и по динара

Од 1. септембра 2005. године, од када су почели да се решавају захтеви достављени Фонду солидарности, донето је више од 45.000 решења радницима из фирми у стечају којима послодавци нису исплаћивали ни зараде ни доприносе. До сада је исплаћено око три милијарде динара, каже за „Глас осигураника“ Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

– Морам да кажем да је у нашем Фонду за протеклих седам година доношено у просеку 500 решења месечно. То је било могуће захваљујући добром информатичком програму који имамо, тако да је цео поступак израде и доношења решења аутоматизован. Захваљујући информатици, али и доброј организацији рада, све се решава у најкраћем могућем року, у потпуности у складу са законским прописима и са минималном могућношћу да дође до грешке. Поготово што у фази израде и доношења решења 20 запослених ради сукцесивно на сваком предмету, и то тако што свако уједно контролише рад претходног колеге – такозвана степенаста контрола. Значи, сваког запосленог контролише 19 других, па је на тај начин могућност грешке практично сведена на минимум – објашњава директор Обрадовић.

Захваљујући оваквом начину рада број решених захтева је заиста импресиван за протеклих седам година постојања Фонда солидарности. Нарочито у пр-

Јаблан Обрадовић

вих пет година, када су средства која Фонд добија из буџета била сасвим довољна да се свим радницима из фирми у стечају који су испуњавали законске услове исплате заостала потраживања према прописима.

– До краја 2010. године сви захтеви који су поднети у текућој години су решавани, и у року од 15 дана од доношења решења и исплаћивани. Новац који је у те сврхе издвајан из буџета био је довољан да се исплате сви запослени из фирми у стечају који су на то имали право. С обзиром на то да се сума која се из буџета издваја у ове сврхе није знатно мењала свих ових година, углавном се издваја око 500 милиона динара годишње, а број фирми које одлазе и стечај, самим тим и број радника који имају потраживања према Фонду солидарности, повећава се из године у годину, ситуација се знатно променила. Просте године је управо из ових разлога редовна исплата била озбиљно доведена у питање. Донето је 3.055 позитивних решења и за њих је утрошено 494 милиона динара, дакле

онолико колико је Фонд имао на располагању прошле године. У ову годину пренето је 10.000 захтева за чију исплату је неопходно око милијарду и по динара, а овогодишњи буџет Фонда износи 508 милиона динара. Ова средства довољна су за исплату између 2.500 и 3.500 радника, а пошто нови захтеви стално пристижу, очигледно је да у старту недостаје тих милијарду и по динара. Зато смо поново упутили захтеве и Влади и ресорном министарству, јер очекујемо још око 15.000 нових захтева – јасан је Јаблан Обрадовић.

У Фонду солидарности су, како наглашава наш саговорник, одавно схватили да се њихова делатност не може финансирати само из буџета, али да би се то променило треба мењати и Закон о раду и Закон о стечају, а то није тако једноставно.

– Већ неколико пута смо предлагали измене Закона о раду којима би се регулисало проширивање делатности Фонда и одредили нови извори финансирања. Ти предлози су остали без одговора. Затим, Фонд као

законски поверилац радника у њихово име наплаћује део исплаћених потраживања из стечајне масе и за последње две године на тај начин је остварен прилив од 250 милиона динара (скоро половина наше годишње касе). Али, став Министарства финансија је да тај новац мора одмах да буде враћен у буџет и ми га и уплаћујемо чим га добијемо. Да остаје Фонду, могло би још скоро хиљаду и по радника да наплати своја потраживања од нас. С друге стране, пошто ми плаћамо и порезе и доприносе на зараде које исплаћујемо радницима који остваре право код нас, око 60 одсто тога што ми исплатимо на тај начин се враћа у буџет. Зато сматрам да Фонд није велики терет за буџет Србије, а ми предлагемо да буде још мањи. Али, политика је та која не дозвољава разумнија решења, јер за све, па и за ово, треба да буде постигнут консензус, а до њега је у политици јако тешко доћи – закључује Јаблан Обрадовић, директор Фонда солидарности.

В. Анастасијевић

ПРОИЗВОДЊА ОРГАНСКЕ ХРАНЕ У ВОЈВОДИНИ ШАНСА ЗА ЖЕНЕ СА СЕЛА

Оснаживањем жена ка оживљавању села

Покрајински секретаријати за привреду, запошљавање и равноправност полова и за пољопривреду, водопривреду и шумарство, у сарадњи са Заводом за равноправност полова и Зеленом мрежом Војводине, почели су реализацију програма „Органска храна – шанса за све“. Програм је намењен економском оснаживању жена из сеоских средина у Војводини и ослања се, пре свега, на њихово традиционално бављење баштованством и бригу о квалитету хране и исхрани породице. Опредељење за развој сертификоване органске производње и традиционалне са органским квалитетом на малим пољопривредним породичним газдинствима значи и пружање шансе за економски развој и оживљавање села.

Активности у оквиру овог програма координираће радна група коју чине представници покрајинских секретаријата, стручних установа и институција, на челу са др Бранком Лазивић са Пољопривредног факултета у Новом Саду. Она сматра да основ породичног газдинства, у биолошком смислу, чини жена чије економско оснаживање треба да проистекне из специфичне органске производње, као што је био-баштенски тип производње поврћа у башти, њиви и заштићеном простору, органско баштенско воћарство и гајење зачинско-лековитих врста, цвећа, живинарство и др., али и финализација производа у традиционалном кулинарству, преради и чувању, са органским квалитетом.

Све то би требало да буде основа за удруживање у циљу робне производње погодне за тр-

жиште, а по речима Мирослава Васина, покрајинског секретара за привреду, запошљавање и равноправност полова, за пласман производа органске хране данас на европском тржишту не постоји ограничење.

Приликом реализације програма произвођачи ће бити мапирани по месту, величини и врсти производње широм Покрајине. Биће организована и едукација за почетнице у агро бизнису да би се подстакло формирање нових био-башта и других производњи у оквиру породичног поседа и парцела.

Мирослав Мектеровић

Највише се гаје жита, воће и поврће

У свету се, према подацима из 2011, органска храна производи у 162 земље на више од 37 милиона хектара, што је око 0,9 одсто укупног пољопривредног земљишта. У Европи је 10,6 милиона хектара покривено овом производњом, а у Србији је она заступљена на 11.000 хектара. У оквиру органске производње на глобалном нивоу највише се гаје жита, укључујући пиринач и крмне врсте, као и воће и поврће.

ИЗ МЕТАЛСКОГ КОМПЛЕКСА ВИШЕ ОД ЧЕТВРТИНЕ ИЗВОЗА ВОЈВОДИНЕ

Кластер за пример

Војводина метал кластер – VMC, удружење привредних субјеката и институција из металске области, које броји 116 чланова са 6.500 запослених, одржало је крајем фебруара другу редовну скупштину.

На овом скупу у Скупштини Војводине, покрајински секретар за привреду, запошљавање и равноправност полова, Мирослав Васин, истакао је да VMC представља један од најбољих примера удруживања те врсте малих и средњих предузећа не само у Војводини, већ и у чита-

вој Србији (чланови су фирме из целе Србије, чак и из земаља ЕУ). По његовим речима, због запажених резултата покрајинска администрација ће и даље пружа-

ти подршку раду овог кластера.

Наиме, металски комплекс у извозу из Војводине учествује са чак 26,2 одсто, а чланице овог кластера оствариле су

прошле године 300 милиона евра укупног прихода, од тога 80 милиона кроз извоз својих производа. Према речима Љубише Раденовића, председника Скупштине Војводине метал кластера, скоро свакодневно њихови чланови траже и запошљавају са бироа рада незапослене инжењере, вариоце, браваре итд. Он наглашава да због тога што су успешни извозници и што перманентно увећавају број запослених, очекују и већу подршку државе.

М. Мектеровић

Најугроженији стари на селу

Према попису из 2011. у Србији је било 1.250.316 становника старијих од 65 година, што је нешто више од 17 одсто, а по подацима из децембра прошле године тек око 0,8 одсто ове популације је примало новчану социјалну помоћ.

Удружење грађана „Снага пријатељства“ Amity урадило је анализу спровођења Закона о социјалној заштити у делу новчаних социјалних помоћи и помоћи у кући за старије са циљем да се утврди колико законом предвиђене мере социјалне политике препознају најугроженији са 65 и више година и њихове потребе.

– У тренутку када је пројекат започет било је прошло годину дана од примене Закона о социјалној заштити. Нисмо имали капацитета да спроведемо цело истраживање али смо покрили циљну групу старијих у делу новчаних социјалних помоћи и сервиса помоћи у кући. У истраживању услуге помоћи у кући применили смо cost benefit анализу – колико нека услуга кошта, а колико она практично вреди. Министарство рада, запошљавања и социјалне политике ради на изменама и допунама закона, те су и од нас тражили препоруке до којих смо дошли кроз ова истраживања. На основу анализе можемо рећи да сервис помоћи у кући јесте исплатив са економске тачке гледишта и да се препоручује локалним самоуправама јер даје већу корист него што су улагања. Ова услуга је и са социјалног аспекта прихватљива јер стара особа остаје у свом окружењу – објашњава Владе Сатариф из Удружења грађана Amity.

Када је реч о новчаној социјалној помоћи (НСП), још у изради закона рађене су процене да ли ће се повећати обухват и износи којима ће се покривати њени корисници.

– Догодиле су се обе ствари. На жалост, повећан је обухват у групи радно способних лица, док је број корисника старијих од 65 константно опадао. Та тенденција је кренула од априла 2011. и наставила се у 2012. Повећао се и износ социјалне помоћи, али номинално, односно износ јесте виши, али тим новцем не може да се купи више. Нас су највише интересовали стари људи јер сва истраживања која су спровеле институције или организације цивилног друштва говоре да сиромаштво расте. Процењује се да је сиромашних између 11 и 12 одсто, а међу њима је највише старих и деце. Није за утеху, али то је карактеристика

Стратегија за борбу против дискриминације

Под покровитељством Канцеларије за људска и мањинска права у току је израда Националне стратегије за борбу против дискриминације. Радни нацрт Стратегије биће представљен на конференцији која ће се одржати крајем марта. Овај документ наводи девет ризичних група од којих једну чине старија лица. Радна група, коју предводи Надежда Сатариф из Amity-ја, бави се антидискриминационим политикама и мерама за смањење дискриминације старијих. Радну групу чине и представници Удружења пензионера Србије, Геронтолошког друштва Србије, Удружења пензионера Стари град и Црвеног крста Србије.

и европских земаља. Дакле, ми највише морамо да водимо рачуна о најмлађем и најстаријем делу популације, посебно о старима на селу јер сиромаштво највише погађа сеоска подручја – наводи Владе Сатариф.

Истраживање је показало да многи стари у Србији не могу да се ослоне на подршку породице – свака шеста старија особа живи сама, што значи да нема ни физичку ни материјалну помоћ најближих.

– Када је реч о издржавању сродника, лица која треба да остваре право закон је усмерио на суд, и то кроз два института: кроз утуживање и кроз судско

поравнање. Међутим, стари из сеоских средина су далеко од административних центара, тешко се крећу, а уз друге практичне проблеме и сам превоз кошта. Сем тога, велики број пресуда је са износом мањим од 1.000 динара, што значи да се новчано

нашим сазнањима, и даље потребно између 12 и 20 докумената да би се остварило то право. Закон је повећао имовински цензус за увећану социјалну помоћ (са 0,5 хектара на један хектар), а део се односи и на број соба у којима особа живи (на једног члана домаћинства једна соба, а за корисника туђе неге и помоћи још једна просторија). Особа која има више од прописаног имовинског цензуса да би остварила право на помоћ, мора да да имовину под хипотеку. Административно гледано, и за центре за социјални рад, а и за старе људи који имају и више од 70, 80 година то је компликовано, а веома је тешко одлучити се и дати имовину под хипотеку. Очекивани Закон о социјалном предузетништву могао би да укључи радно способне људе који ће обрађивати земљу коју стари не могу да користе. То је начин да се збрину старији, а истовремено и радно способни незапослени људи. И, најзад, истраживање је показало да добар део центара за социјални рад нема најбоље начине да информише стара лица – објашњава Владе Сатариф.

Министарство рада, запошљавања и социјалне политике најавило је предузимање неопходних мера да би се извршиле измене и допуне Закона о социјалној заштити и подзаконских аката којима ће бити отклоњени проблеми у њиховој примени.

Ј. Оцић

Град Београд употпуњује бригу о старима

Пилот пројекат повезивања услуга геронтодомаћица и патронажне службе у домовима здравља почиње да се спроводи у општини Нови Београд, где 70 геронтодомаћица брине о више од 350 корисника. Подршку овој иницијативи дали су Секретаријат за здравство и Секретаријат за социјалну заштиту, који су организовали и обуку за пружање ове додатне услуге најстаријим суграђанима.

По речима Александра Стефоског, заменика градског секретара за здравство, уколико се код старих и болесних житеља ове општине, било да је реч о хроничним болесницима, непокретним лицима или другим корисницима, укаже потреба за медицинском интервенцијом, геронтодомаћице ће обавестити кол центар у општини, који ће с јасним и тачним подацима о кориснику контактирати Службу за неодложну помоћ и кућно лечење Дома здравља. Затим ће здравствена екипа доћи у стан и обавити преглед, а ако процени да је довољна терапија и да није потребно болничко лечење, корисник ће помоћ добити у кућним условима.

За геронтодомаћице, чија је услуга на овај начин проширена и услугом кућног лечења, организована је едукација током које ће добити упутства и смернице за поступање у ситуацијама када је кориснику неопходна здравствена услуга.

У плану је да ова услуга, као још један облик бриге о старима, након првих утисака,

буде примењена и на општини Звездара, али и да се систем шири даље, посебно на рубне делове града где су домови здравља удаљенији и теже доступни старим и болесним особама.

Најбоље из Србије

У акцији „Најбоље из Србије“, коју организују Привредна комора, Министарство трговине и лист Привредни преглед, проглашене су најбоље српске компанијске, робне и услужне марке у 20 категорија у 2012. години.

У области компанијских марки међу робом свакодневне потрошње за најбољег у категорији хране проглашен је Бамби-Банат из Београда, а у категорији пића Нектар из Бачке Паланке.

У области хемије и козметике признање је добила београдска Далија, за одећу и обућу Мона, за производна добра и услуге Нафтна индустрија Србије, а за категорију трајних потрошних добара Симпо из Врања. У категорији трговине, према оцени пословних партнера, стручне јавности и жирија, најбољи „корпоративни бренд“ у прошлој години имао је ланац ДИС из Крњева, од малих и средњих предузећа Слободна зона из Пирота, а у области „остале услуге“ признање је припало превознику Ласта. За најбољи страни бренд проглашена је компанија Фијат аутомобили.

Најбоља робна марка свакодневне потрошње у области хране је уље „искон“, од пића „јелен пиво“, за хемију и козметику боја за кречење „максипол“, за одећу и обућу веш „икстрим интимо“, а у категорији производних добара признање је припало „нутрико концентратима“ из Врања.

За најбољу страну марку са статусом домаћег производа проглашено је пиће „сомерсби“, компаније Карлсберг, а најбоља трговинска робна марка је „премија“, власништво компаније Делез Србија.

Признање за најбољу локалну марку припало је компанији Луна из Пожаревца, а сладолед „бест“ компаније Нестле је најуспешније уведена нова марка.

СССС за бољи положај жена

Секција жена Савеза самосталних синдиката Србије подсетила је и овог 8. марта да жене још нису равноправне, да теже долазе до посла, да се лакше и брже отпуштају, као и да су изложене дискриминацији и злостављању на раду, и да често раде у небезбедним и нездравим условима.

Жене и даље чине већину запослених на најниже плаћеним пословима, док бригу о деци, старим и болесним члановима породице, као и свакодневни рад код куће скоро нико не вреднује.

Стога се Секција жена СССС залаже за друштво засновано на принципима недискриминације и толеранције, за радна, синдикална и социјална права доступна свима и заснована на међународним стандардима. Иако смо међу земљама са најнижим наталитетом у Европи, у Србији се неретко отпуштају труднице и породиље које немају уговор о раду на неодређено време.

Због тога је Секција жена покренула иницијативу за измену чланова Закона о раду који се односе на материнство, најављујући да ће у наредном периоду у градовима широм Србије организовати прикупљање потписа за подршку овој иницијативи.

„Сат за нашу планету“ 23. марта

Једна од највећих и најутицајнијих организација за заштиту природе у свету, Светски фонд за природу, ове године седми пут по реду организије акцију „Сат за нашу планету“. У суботу, 23. марта, у 20.30 часова градови широм света искључиће светла на сат времена и тако послати снажну поруку да је могуће нешто предузети у циљу ублажавања климатских промена и последица прекомерне потрошње ограничених природних ресурса.

У „Сату за нашу планету“ прошле године је учествовало више од 6.000 градова из 152 земље, уз више стотина милиона појединаца на свих седам континената. У Србији се овој акцији, у којој учествује пети пут, прикључило скоро 50 градова и општина. Акцију су, као и претходних година, подржала ресорна министарства, покрајински и општински секретаријати, велики број компанија, организација и појединаца.

Крајем марта трећа рата помоћи за пензионере

Трећа рата помоћи у износу од 4.000 динара пензионерима са најнижим пензијама биће исплаћена до краја марта. У Влади Србије кажу да су средства за исплату обезбеђена.

Право на ову врсту помоћи имају пензионери чија је пензија у августу прошле године била нижа од 15.000 динара, односно они који су примили прву рату исплаћену 18. септембра. То се односи на пензионере свих категорија – бивше запослене, војне пензионере, самосталце и пољопривреднике, као и на оне који примају део наше, а

део пензије из иностранства, ако оба дела заједно не прелазе 15.000 динара.

Помоћ ће добити на исти начин као што примају и пензије.

Да подсетимо, Влада Србије је обезбедила једнократну помоћ у износу од 16.000 динара која се исплаћује квартално, по 4.000 динара. Прву рату помоћи, у септембру 2012. године, примио је 475.731 пензионер (од чега 12.777 оних који имају и део иностране пензије), друга је исплаћена средином децембра, а исплата четврте рате планирана је за лето.

„Борина недеља” у Врању

У Врању ће се од 23. до 29. марта 47. пут по реду одржати „Борина недеља”, у заједничкој организацији града Врања и Књижевне заједнице „Борисав Станковић”. Званични програм ће, према највама организатора, отворити књижевник Воја Чолановић, прошлогодишњи добитник „Борине награде”.

Поред бројних литерарних садржаја, на овој манифестацији ће бити отворена изложба „Јован Дучић у дипломатији”, у организацији Историјског архива града, а ђацима и професорима ће симболично бити предата на употребу реновирана зграда гимназије „Бора Станковић”. У оквиру „Борине недеље” биће обељена и два важна јубилеја – 200 година од рођења Петра Петровића Његоша и 110 година од рођења Милоша Црњанског.

За организацију „Борине недеље” из градске касе Врања издвојено је милион динара.

Исплата пензија

Исплата првог дела фебруарских примања пензионерима из категорије запослених почела је 9. марта.

Пензионери самосталних делатности примили су фебруарске пензије 2. марта, а војним пензионерима и бившим пољопривредницима 6. марта исплаћене су целе фебруарске пензије.

Нови Сад: достава књига на кућну адресу

Градска библиотека у Новом Саду, између осталих услуга, има и сервис доставе књига на кућну адресу особама са смањеном могућношћу кретања. Услуга је намењена особама са инвалидитетом, старијим суграђанима, корисницима кућне неге, тежим хроничним болесницима, реконвалесцентима, трудницама и породиљама.

Циљ овог сервиса је боље коришћење фондова и услуга Градске библиотеке, као и подизање културно-образовне и инклузивне свести.

Бојана Грујић, библиотекарка и координатор пројекта, каже да тренутно имају 112 корисника ове услуге, од чега су њих 60 редовни читаоци, а већина су особе изнад 80 година старости.

Књиге се сваког понедељка достављају на кућне адресе. Учлањење и услуга за кориснике овог сервиса су бесплатни, а сви заинтересовани могу да се јаве на телефоне: 021/451-233 и 064/883-4363.

Кикинда: 40 социјалних станова ове године

Приликом недавне посете Кикинди Велимир Илић, министар грађевине и урбанизма, најавио је скору изградњу 20 социјалних станова а до краја ове године још толико. Тих четрдесет станова нићи ће на ободу Микронасеља, где је 2000. године било започето подизање нове зграде. Сада је у седишту Севернобанатског управног округа договорено да се та зграда, са темељима и комплетном комуналном опремљеношћу, уступи потпуно бесплатно општини Кикинда.

Приликом разговора са председницима свих шест општина овог округа у Кикинди је договорено и да се организује бесплатно укњижење свих дивље изграђених објеката на тој територији.

Успешан наступ ТОВ-а на Сајму туризма

Туристичка организација Војводине (ТОВ) недавно је, у сарадњи са Привредном комором Војводине и партнерима-суизлагачима, наступила на Међународном сајму туризма у Београду. Заједно са партнерима из 36 општина (градске и општинске ТО) на изложбеном простору од

640 метара квадратних организовала је промоције туристичких капацитета Покрајине.

Међу најуспешнијим излагачима у десет категорија ТО Војводине је проглашена за најбољу регионалну туристичку организацију, а међу награђенима је и предузеће Парк Палић д.о.о., које је за презентацију туристичког комплекса Палић добило признање у категорији најбоља домаћа дестинација. Запажен наступ на Сајму имала је и ТО Нови Сад, која је под слоганом „Нови Сад град културе” промовисала институције културе, знаменитости, фестивале и остале туристичке потенцијале овог града.

У НОВОМ САДУ САЈАМ ОБРАЗОВАЊА, КЊИГЕ И УМЕТНОСТИ

Мноштво пратећих манифестација

На Новосадском сајму недавно је одржана већ традиционална заједничка манифестација Међународног сајма образовања „Путокази“, Међународног салона књига и изложбе уметности Арт експо.

Ова манифестација, која на једном месту обједињује важне сегменте развоја – науку, образовање, културу и уметност, већ годинама добија највише оцене републичких, покрајинских и градских органа власти у чијој надлежности су ове области.

На сајму образовања представљене су државне и приватне високошколске и средњошколске установе, струковна удружења и ресорне институције свих нивоа власти, а организоване су и стручне трибине, предавања, као и пратећа манифестација Средњошколска лига бендова.

У оквиру овог сајма одржана је и прва заједничка конференција Универзитета у Новом Саду и Покрајинске службе за запошљавање под називом „Образовање и запошљавање“, с циљем отварања дијалога и приказа тренутног стања, перспективе и повезаности ова два сектора. Конференцији су присуствовали представници Министарства просвете, науке и технолошког развоја, покрајинских секретаријата за привреду и науку, града Новог Сада, Новосадског универзитета, Националне службе за запошљавање, Привредне коморе Војводине и Уније послодаваца Војводине.

Салон књига окупио је писце, издаваче, књижаре и библиотекарe, а на њему су први пут представљени српски издавачи из региона и издања на језицима националних заједница у Покрајини. Пратеће манифестације

је Салона биле су: Дани Лазе Костића, стручни скуп библиотекара, Европски Фејсбук песнички фестивал, такмичење илустратора књига, а посетиоцима су у оквиру Дана руске културе представљени и руски писци.

Изложба уметности Арт експо представила је домаће сликаре, галеристе, и уметнике који стварају несвакидашњим техникама, а осим презентације и продаје уметничких дела, афирмисани су и различити уметнички и стилски правци. Централни догађај Арт експа била је изложба Легата војвођанских уметника, а посетиоци су могли да виде и препис Мирослављевог јеванђеља.

Сајам је отворио др Драгослав Петровић, потпредседник Владе АП Војводине и покрајински секретар за науку и технолошки развој, а отварању су присуствовали представници републичке, покрајинске и градске власти, Валентин Косаљев, први секретар амбасаде Русије у Србији, представници институција културе и образовања и други гости.

Ову разноврсну манифестацију, која је трајала од 28. фебруара до 5. марта, обележило је 140 излагача, више од 50 пратећих садржаја, као и 16.000 посетилаца. Улаз на сајам је био бесплатан.

Д. Кораћ

ЗЕМЉОРАДНИЧКА ЗАДРУГА КРАЉЕВЦИ

Још једна успешна година

Чланови Земљорадничке задруге „Краљевци“ окупиле су се недавно да би почастили пословне сараднике и пријатеље и упознали их са тим да је за њима још једна успешна пословна година. Дванаеста заредом, што ову задругу убраја међу најбоље у Срему и Војводини. Задруга никоме не дугује, али су и прерађивачи пољопривредних производа измирили све обавезе према њој, што је потврдио и председник Скупштине 33 „Краљевци“, Радован Вукашиновић.

Пољопривредници нису задовољни постигнутим приносима у 2012, јер је суша и њима умањила род.

– У прошлој години остварили смо нето добит од 765.000 динара, тако да имамо довољно новца за нормално пословање у 2013 – истакао је директор Ђорђе Михајловић.

У краљевачкој задрузи од оснивања сви волонтирају, па и директор.

Ове године, како је речено, биће пове-

ћане површине под шећерном репом, јер је пећиначка фабрика најавила стимулативније услове за производњу. До сада је уговорено 50 хектара, а очекују да ће бити засејано око 100. Сарадници 33 „Краљевци“ пожелели су пољопривредницима родну 2013. годину.

После званичног дела Скупштине, разговор са гостима настављен је уз вечеру и румске тамбураше.

Д. Р.

Сиромашни у богатству

Општину Богатић често с разлогом називају „сиромашним богаташем“, јер упркос природним потенцијалима, пре свега плодном земљишту и геотермалним изворима, годинама не успева да „ухвати“ развојни корак.

– Општина Богатић је типично пољопривредно подручје. То је велики потенцијал

истовремено ћемо искористити стратегију која форсира експлоатацију обновљивих извора енергије, пре свега биомасе и термалне енергије – истиче Слободан Савић, председник ове општине.

Иако са скромним буџетом од 600 милиона динара, преко Дирекције за пољопривреду општинска управа сваке године бес-

потврђује да је село у великој кризи. Више од 200 пољопривредних газдинстава ће уз помоћ из аграрног буџета засејати њиве и применити пуну агротехнику. Осим тога, ове године ћемо први пут обезбедити и средства за набавку система за наводњавање – каже Дејан Јоцковић, директор Дирекције за пољопривреду и село.

Уз пољопривреду, стратешки правци развоја у наредном периоду су усмерени и на производњу енергије из обновљивих извора. Први пројекат се, не случајно, ослања на пољопривреду. Наиме, ове године ће компаније из Шпаније и Француске реализовати прву гринфилд инвестицију – изградити енергану на биогаз. Ово постројење производиће електричну струју од биомасе као отпада из пољопривредне производње и у почетку ће запошљавати стотинак радника.

– То је скромно у односу на укупан број оних који траже посао. Међутим, после таласа отпуштања радника у неколико друштвених предузећа која данас не раде, свако радно место је драгоцено. Број лица која траже посао се увећава и достигао је 3.360. Међу незапосленима је највише радно најспособнијих до четрдесете године живота, а поражавајуће је велики број незапослених са факултетском дипломом, скоро стотину – напомиње Миладин Станчевић, руководилац Одељења друштвених делатности.

И број сиромашних је у порасту. Директорка Центра за социјални рад, Ангелина Јуришић, истиче да у Богатићу новчану социјалну помоћ сада прима 600 породица, односно 40 одсто више него пре две године.

Д. Грујић

и предност, али и хендикеп јер годинама уназад стратегија развоја пољопривреде није била добра. У кохабитацији са другим ресурсима којима располажемо, а који се не користе, у наредном периоду она ће имати значајну улогу. Опште је познато да је развој пољопривреде тренд у свету, а

каматно кредитира пољопривредну производњу са 20 милиона динара.

– Интересовање пољопривредника за краткорочне кредите које сада пласирамо за предстојећу пролећну сетву превазишло је наша очекивања и могућности. У једном дану поднето је 270 захтева за кредит, што

КРАГУЈЕВАЦ – ОБУКА ЗА МЛАДЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Моје вештине, моја шанса

У склопу пројекта „Моје вештине, моја шанса“ крагујевачки Бизнис старт ап центар и Удружење грађана „Сунце“ организовали су шестомесечну обуку из занатских и пословних вештина за више од стотину младих са инвалидитетом. Обука је завршена и полазници су добили сертификате који ће вредети на тржишту рада.

Овим пројектом, који је финансирао Влада Краљевине Норвешке, младе особе са инвалидитетом добиле су могућност да унапреде знања и вештине

из разних области, заната и пословања, и тако себи олакшају тражење посла и представљање послодавцу. Шестомесечну обуку за педикуре, помоћнике куvara и израду машинског веза завршило је 114 младих, који ће са новим квалификацијама имати могућност да брже дођу до запослења.

Циљ пројекта „Моје вештине, моја шанса“ јесте подршка бржем запошљавању младих са потешкоћама, као и јачање њихових способности и квалификација.

М. Сантрач

Младеначки мени

Пастрмка са наранџом

Састојци: 4 пастрмке, 200 гр шампињона, наранџа, 4 кашике белог винског сирћета, празилук, по 3 гранчице мајчине душице и першуна, со, бибер, уље.

Начин припреме: пастрмке је најбоље узети очишћене. Шампињоне очистити, исећи на листиће. У посуди помешати шампињоне, сирће, ситно сецкан празилук, рендану кору и сок од половине наранџе, па додати остале зачине. Делом те смесе пунити пастрмке. У науљену ватросталну посуду поређати пастрмке и прекрити остатком смесе. Пећи на 180 степени око 25 минута. Сервирати уз кришке половине наранџе и посути са мало мајчине душице.

Кордон блу од пилетине

Састојци: 800 г пилећег белог меса, 100 г сувог врата, 50 г кајмака, 2 јајета, презле, два празилука, 500 г кукуруза шећерца, кукурузни гриз, со, бибер, уље.

Начин припреме: од белог меса исећи шницле, излупати их, посолити и побиберити. На мало уља пропржити исецкан један празилук. На шницле ставити суви врат, на њега лук и мало кајмака и преклопити. Затворити чачкалицом. Јаја улупати, шницле уваљати у јаја, па у презле, поново у јаја, па у кукурузни гриз. Пржити на уљу да порумене са једне и друге стране. Вадити прво на папирнати убрис, затим ређати на тацну.

Напомена: Служити уз пире од кукуруза шећерца. Кукуруз кратко обарити. На мало уља пропржити исецкан празилук, додати оцеђен шећерац и кратко измешати. Од те масе у блендеру направити пире.

Лигње и пиринач са копривом

Састојци: 1 кг лигњи, 500 г младе коприве, два празилука, 100 г пиринча, 1 дл белог вина, 2 чена белог лука, коцка супе од поврћа, маслиново уље, мајчина душица, босиљак, 50 г зелених маслина, со, бибер.

Начин припреме: узети већ очишћене крупније лигње и опрати их. Празилук и бели лук ситно исецкати и продинстати на уљу. Додати пиринач, мало пропржити, па подлити белим вином. Коцку супе скувати, а коприву опрати и исечену додати пиринчу. Краке лигњи ситно исецкати и додати маси. Наставити лагано са динстањем, подливајући супом док пиринач не буде скоро готов и без много течности. Додати исецкане маслине и зачине и динстати још неколико минута. Кад се мало прохлади, овом масом пунити лигње. Затворити их чачкалицом и поређати у подмазан плех, па прелити са неколико кашика мешавине уља, вина и воде. Прекрити фолијом и пећи у рерни загрејаној на 200 степени око 20 минута. На пола печења могу се окренути.

Младенчићи

Састојци: 1/2 кг брашна, маргарин, 3 жуманцета, 3 кашике киселе павлаке, 3 кашике шећера, кора лимуна, мало соли, 25 гр квасца, 2,5 дл млека, мед.

Начин припреме: квасац размутити у млеку. У брашно додати жуманца, павлаку, кору лимуна, со, шећер и квасац. Израдити тесто, развити, оставити да одмори, премазати маргарином, преклопити. Поступак поновити три пута. Развући тесто прст дебљине, па вадити као крофне. Пробости на пар места, премазати жуманцетом и пећи. Печене премазати отопљеним медом.

Далија торта

Састојци: 10 јаја, 500 г шећера, 3 кашике брашна (густина), пола литра млека, 250 г маргарина, 150 г млевеног кекса, 100 г чоколаде, 10 чоколадних бананица, две кесица шлага, кашика сирћета.

Начин припреме: умутити беланаца са 300 гр шећера, додати кашику сирћета. У загрејаној рерни сушити прво на 100 степени (45 мин.), па на 150 (15 мин.).

Фил: жуманца умутити са 200 гр шећера, 3 кашике брашна (густина) скувати у 1/2 л млека. Охлађеном филу додати умућен маргарин и један умућени шлаг. Поделити на два дела. У први додати 150 гр млевеног кекса и 100 гр топљене чоколаде. У други део додати 10 сецканих чоколадних бананица. На кору ставити први па други фил. Одозго премазати умућеним шлагом.

Припремила: Софија Доминковић

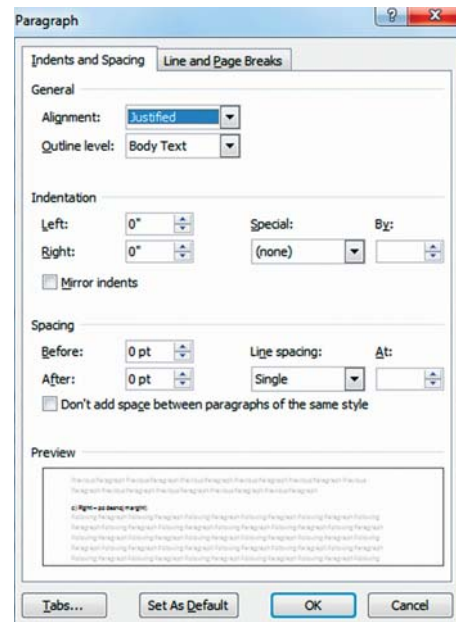
РАЧУНАЈТЕ НА РАЧУНАРЕ

Основни Office Toolbar (7)

Прозор Paragraph

Када левим тастером миша кликнемо на стрелицу која се налази у десном доњем углу палете **Paragraph**, на екрану ће се приказати прозор **Paragraph** који се састоји из две картице.

Картица **Indents and Spacing** састоји се из шест подопција:

1. у опцији **Alignment** можемо да бирамо поравнавања текста:

- Left** – по левој маргини;
- Center** – по средини;
- Right** – по десној маргини;
- Justified** – по обе маргине.

2. У опцији **Outline level** можемо да пишемо текст по одређеним целинама да бисмо се касније кроз тај текст лакше кретали.

3. У опцији **Indentation** можемо да бирамо померање текста у односу на маргине:

- Left** – леву или **Right** – десну.

Уколико кликнемо на горњу стрелицу (плус), текст померамо ка средини странице, а уколико кликнемо на доњу стрелицу (минус), текст померамо ка ивицама странице.

4. Опцију **Special** користимо за увлачење редова у пасусу:

а) **First line** – увлачење првог реда (у пољу **By** подесимо за колико желимо да га увучемо);

б) **Hanging** – увлачење свих редова осим првог (у пољу **By** подесимо за колико желимо да их увучемо);

5. У опцији **Spacing** бирамо размак:

а) **Before** – од претходног пасуса;

б) **After** – од следећег пасуса;

6. Опцију **Line spacing** користимо за размак између редова у пасусу:

а) **Single** – аутоматски размак између линија;

б) **1.5 lines** – проред у величини 1,5 линије;

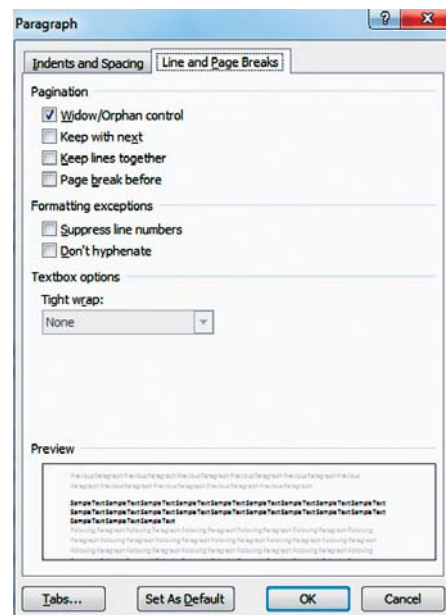
ц) **Double** – проред од две линије;

д) **At least** – одређује најмању величину за проред и дефинише се у пољу **At**;

е) **Exactly** – дефинише се стриктна величина прореда;

ф) **Multiple** – дефинише проред већи од две линије.

Када изаберемо картицу **Line and Page Breaks**, добијамо опције које значе следеће:

1. **Widow/Orphan control** – повезивање последњег реда на једној страни са првим редом на наредној;

2. **Keep with next** – задржава повезан пасус;

3. **Keep lines together** – задржава повезане редове;

4. **Page break before** – дефинише прекид текста са претходне странице;

5. **Suppress line numbers** – смањује број редова;

6. **Don't hyphenate** – не одваја речи цртицом.

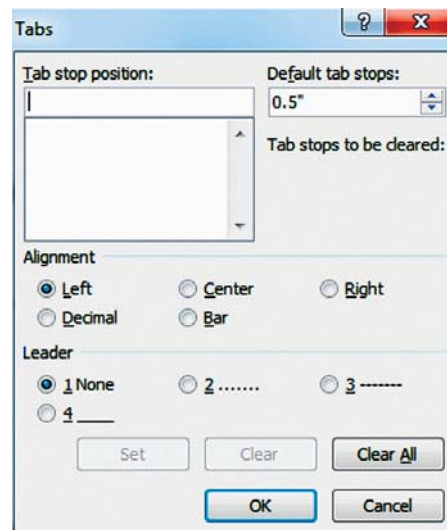
Опција Tabs

Да бисмо тачно задали одређени табулатор, кликнемо на дугме **Tabs** (доњи леви угао прозора **Paragraph**). На екрану ће се појавити прозор у коме можемо да бирамо следеће опције:

1. **Tab stop position** – уносимо вредности табулатора;

2. **Default tab stops** – вредности тастера Tab на тастатури када нису задати табулатори;

3. **Alignment** – врсту поравнања табулатура:

а) **Left** – леви табулатор који помера текст ка десној ивици странице;

б) **Center** – табулатор за центрирање који центрира текст око табулатора;

ц) **Right** – десни табулатор који помера текст ка левој ивици странице;

д) **Decimal** – децимални табулатор који поравнава децималне бројеве у колони, у односу на децималну тачку;

е) **Bar** – линијски табулатор, црта вертикалну линију у тексту;

4. **Leader** – постављамо знакове између табулатора:

а) **None** – празан простор;

б);

ц) -----;

д) _____;

5. дугме **Set** – користимо га да поставимо табулатор на лењир;

6. дугме **Clear** – уклањамо маркирани табулатор са лењира;

7. дугме **Clear All** – уклањамо све табулаторе са лењира.

Напомена: у **Word**-у на лењиру (**Ruler**) можемо користити пет различитих врста табулатора:

1. леви табулатор (изгледа као слово L) помера текст према десној ивици странице;

2. табулатор за центрирање (изгледа као обрнуто слово T) центрира текст око табулатора;

3. десни табулатор (изгледа као слово L наопачке) помера текст са десне ка левој ивици странице;

4. децимални табулатор (изгледа као обрнуто слово T са тачком поред) поравнава децималне бројеве у колони у односу на децималну тачку;

5. линијски табулатор (изгледа као права линија |) црта вертикалну линију у тексту.

Предраг Јовановић
Наставиће се

СТАРЕЊЕ СТАНОВНИШТВА ИЗ НОВОГ УГЛА

Србија међу најстаријима

Старење становништва подразумева повећавање удела старих у укупној популацији. Оно је један од феномена савременог друштва и нешто са чиме се друштво никада до сада није суочило, па је неопходно практично у ходу проналазити решења. Због тога се јавља и потреба да се старење све више изучава.

– Становништво стари зато што се смањује број рађања, као и због тога што се продужава животни век, што је резултат смањивања смртности услед напретка медицине, јавног здравља итд. Показатељ који најбоље илуструје да се животни век продужио је очекивано трајање живота (ОТЖ). Повећање очекивано трајање живота указује на развитак друштва, а говори и о развијености одређене земље. Најдуже ОТЖ, на пример, имају Јапанци (око 86 година за жене и 79 за мушкарце), док је оно у неразвијеним земљама ниско – каже Мирјана Девеџић, редовни професор на Географском факултету у Београду.

Под старим становништвом се углавном подразумева становништво старије од 65 година, јер је то и граница за одлазак у пензију. Када се старост рачуна класичним демографским поступцима, рачуна се удео старијих од 65 година у укупном броју становника. Међутим, данас се јавља потреба да се старост посматра и из другачијег угла.

– Суштина је заправо у томе да у популацији старих нису сви исти. То уопште није хомогена група, већ су то разне генерације, а процес старења прати и повећање удела најстарије категорије становништва од 80, 100 година, па чак и тзв. суперстогодишњака, тј. лица старијих од 110 година, што се посебно односи на развијени свет. Пошто су стари тако хетерогена група, претпоставља се да нису сви подједнако витални. Такође, старост се не доживљава исто у свим цивилизацијама и свим историјским епохама. Ре-

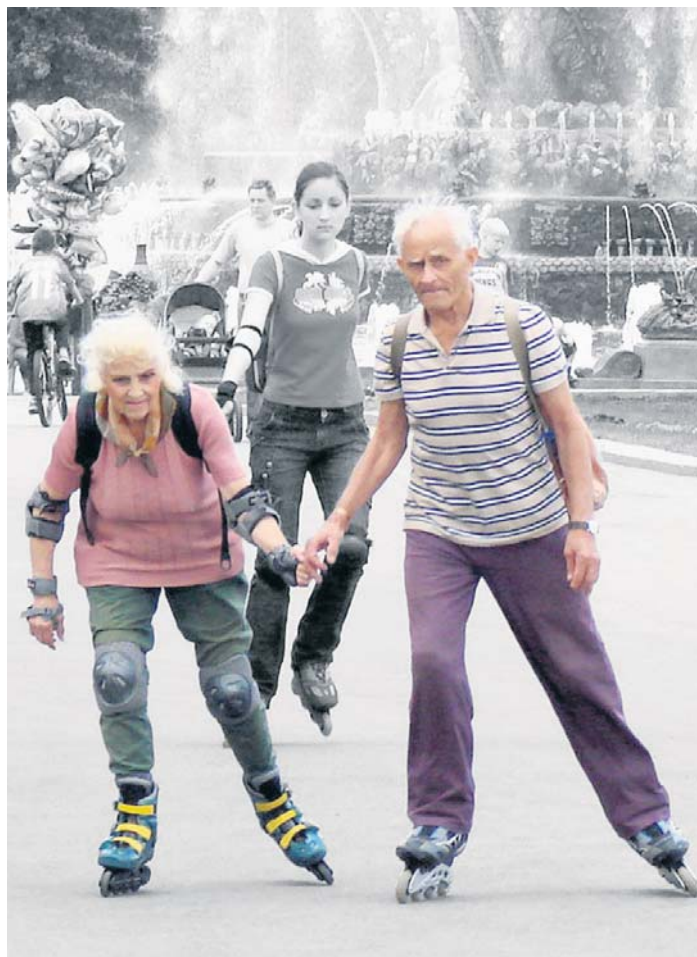
цимо, шездесетогодишњаци у 19, почетком 20. и почетком 21. века су заправо припадници потпуно различитих генерација. Животни стилови и животно искуство данашњих шездесетогодишњака се знатно разликују у односу на њихове вршњаке

техникама, односно таблицама морталитета, они су одредили нову границу старости која зависи од тога када становници у одређеној земљи могу да очекују да ће живети краће од 15 година. Дакле, праг старости није нужно 65 година као у тра-

два најпрестижнија научна часописа, Science и Nature, направиле су базу проспективне старости за бројне земље. По новом критеријуму Србија је једна од најстаријих земаља.

– Пошто нас је све ово јако заинтриговало, Јелена Стојиљковић, истраживач у Институту „Јован Цвијић“, и ја дале смо себи задатак да покушамо, користећи детаљне таблице морталитета у које ови аутори верујемо нису имали увид, да тај концепт применимо у Србији. Између осталог, показало се да је 1953. године за укупно становништво проспективни праг био око 60 година, тј. тада је, рачунајући на нови начин, почињала старост. Онда је с временом проспективни праг растао и у 2010. достигао 63,15 година, а и даље је био нижи од оне традиционалне границе од 65 година. Испоставило се да је ионако алармантан процес старења становништва у Србији још озбиљнији када се посматра из новог угла. Старост гледана на нови начин у свим посматраним годинама увек је била виша него по класичном критеријуму, док је проспективни праг старости увек био нижи од 65 година. Овај податак свакако забрињава, јер је у развијеним друштвима проспективни праг увек изнад ретроспективног, односно изнад 65 година – закључује професорка Мирјана Девеџић.

Међутим, ова истраживања су тек у повоју, а нови начин посматрања старости, како професорка Девеџић наглашава, никако није замена за традиционални, већ је заправо показатељ који треба да буде у функцији јавних политика. У случају Србије, где је очекивано трајање живота, иако у порасту, још знатно у заостатку у односу на развијене земље, порука је свакако да треба посветити пажњу и предузети мере у циљу побољшања здравља старе популације и смањења њиховог морталитета. **Весна Кадиф**

почетком 20. века. Данас се просто живи другачије – објашњава проф. Мирјана Девеџић.

Сва ова полазишта довела су до тога да су се демографи Сандерсон и Шербов са Бечког института за демографију запитали да ли сва та логичка запажања о старости могу да се преточе у неки другачији демографски приступ. Дошли су на идеју да усвоје један обрнути принцип и да старост мере проспективно, не као број проживљених година, већ као број преосталих година живота. Користећи се демографским

диционалном мерењу, него 15 година уназад у односу на очекивано трајање живота.

– Рачунајући на нови начин испоставља се да праг старости није за сваку земљу исти. У земљама које су доста учиниле на продужетку ОТЖ побољшавајући здравље старих људи и обарајући њихову смртност, граница старости померена је навише. То значи да стари у просеку дуже живе, а самим тим су здравији, виталнији – објашњава професорка.

Ова два демографа, који су своја истраживања објавили у

Поносни на волонтерски рад

Независно удружење пензионера јавних служби (НУПЈС) града Зрењанина, које броји око 10.000 чланова, одржало је крајем фебруара годишњу скупштину. Јеленко Крајован, председник републичког и градског НУПЈС, подсетио је том приликом чланове, госте и колеге из општинских удружења Опово и Сурчин да је програмом рада удружења предвиђено ангажовање на социјално-економској и правној заштити, бављење животним стандардом, здравственом заштитом и културно-забавним и рекреативним активностима.

Анализирајући рад удружења у претходном периоду, Крајован је са поносом истакао да су у последњих десет година њи-

хови чланови кроз несебичан волонтерски рад у Зрењанину дистрибуирали преко 5.100 тона прехранбених артикала и тону огрева, који су отплаћивани под

веома повољним условима у више месечних рата. Осим ангажовања на организовању мноштва културно-забавних активности и излета у локалу, али и широм

Србије, за удружење је веома важно било и учешће у организацији рехабилитације пензионера у бањама Србије о трошку РФ ПИО. НУПЈС Зрењанин ће све поменуте активности – према усвојеном програму рада, спроводити и у овој години.

На Скупштини је одлучено и да се у Извршни одбор удружења изабере нови чланови, Верица Станков, из МО „Шумица“, и Слободан Тодоров из МО „Жарко Зрењанин“, а члановима који су се лањске године истакли својим радом додељена су признања и пригодни поклони. Скупштини НУПЈС присуствовао је и Ранко Хрњез, потпредседник Независног синдиката јавних служби Војводине.

М. Мектеровић

ПОДРШКА 11. СПОРТСКОЈ ОЛИМПИЈАДИ РАДНИКА ВОЈВОДИНЕ У СРБОБРАНУ

Помоћ покрајинске администрације

Горан Милић, председник Савеза самосталних синдиката Војводине и председник Организационог комитета 11. Спортске олимпијаде радника Војводине (СОРВ), Милорад Перишић, председник Савеза „Спорт за све“ и потпредседник Олимпијског

било речи и о току досадашњих припрема за ову манифестацију, о динамици изградње, као и о санацији и адаптацији спортских терена.

Бојан Пајтић је обећао да ће из покрајинског буџета бити обезбеђено 16 милиона динара за изградњу

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ГРАДА НОВОГ САДА

Свечана академија поводом 8. марта

Удружење пензионера града Новог Сада свечано је у својим просторијама обележило 8. март – Међународни дан жена. Осим чланова удружења, свечаној академији присуствовали су и представници удружења војних пензионера, пензионера железничара, СУБНОР-а Војводине, пензионисани радници РТВ-а.

Након поздравног говора проф. др Петра Мудринића, члана Управног одбора Удружења, и Драгице Зеленбабе, секретара, најстаријим чланицама уручени су букети цвећа. КУД „Исидор Бајић“ са својим хором и драмском и рецитаторском секцијом приредио је пригодан програм, а у томе су им помогли и млади рецитатори из ОШ „Коста Трифковић“.

Уз пригодан скеч Анђелије Жижић и староградске песме које је хор извео уз диригентску палицу Јована Травице, пензионери су наставили дружење.

Д. Кораћ

комитета СОРВ-а, и Сава Црнојачки из Припремног одбора града домаћина договорили су се крајем фебруара са председником војвођанске Владе, Бојаном Пајтићем, да покрајинска администрација финансијски подржи одржавање СОРВ у Србобрану 2015. године. Том приликом је

атлетских стаза, кошаркашког терена, терена за боћање и тенис, што ће допринети јачању спортске инфраструктуре града домаћина. Сава Црнојачки је изразио очекивања да ће Радничка олимпијада у Србобрану 2015. окупити рекордан број учесника.

М. Мектеровић

„Тачно 600 кила“, била је прецизна познаница говорећи о количини папира изнетог из наслеђеног породичног стана. Чег све ту није било? Рачуни за струју и комуналије из прошлог века, разне потврде, административна решења, железничке и аутобуске карте, позоришне улазнице, туристички проспекти са давних путовања, новине, часописи, списи, писма, разгледнице...

Некада, некоме то је нешто значило, било важно да се сачува, из предострожности, због неког тренутног посла или за успомену, највероватније из неког разлога, а могло је и без разлога, из чистог немара. Додајмо том папирнатом кршу и предмете превазиђене или непознате намене, ситнице, сувенирчиће, неупотребљиве справе, распарене сервисе, покварене кућне апарате који чекају мајсторе и, година за годином, ствар по ствар, и простор намењен људима неприметно су освојиле хрпе којега претварајући кућу у магацин старудије.

Да овај аутентичан пример оставимо по страни као екстреман, али руку на срце, већини је описана ситуација блиска, макар као благовремено упозорење. Свако од нас има под својим кровом проблем (или претећи проблем) пренатрпаности, готово када су у питању вишегенерацијске заједнице и „сукоб интереса“ око значаја и вредности делова покућства.

А ствар није нимало једноставна. Хаос у нама, хаос око нас. И обрнуто. Наш животни простор је наше огледало, уточиште, али и попрште.

И сад, када нас пролеће беспоговорно обавезује да се тргнемо из зимске летаргије, растрчимо по кући, отворимо врата ормана и направимо велику акцију спремања, рашчишћавања, избацивања, морамо бити спремни на убеђивање са самим собом а свакако и са осталим укућанима око ствари које морају да лете напоље, јер су по мишљењу једних „сувишне, бескорисне, ружне, само скупљају прашину.“ Други, или сте то баш ви, хоће по сваку цену да их задрже, због емотивне везаности или зато што ће можда једног дана устребати. Наравно, тај дан по правилу никад не дође.

Сентименталност или једноставно комоција, најчешћи су

СЕЗОНА РАШЧИШЋАВАЊА ЖИВОТНОГ ПРОСТОРА

Стегните срце и бацајте

Сентименталност забрањена када се треба ослободити старих ствари које прете да вас загуше, а кућу претворе у складиште

разлог затрпавања куће непотребним или неупотребљивим предметима. Занемарићемо овде драстичне случајеве на ивици медицинске дијагнозе, које смо, рецимо, могли да видимо на телевизији, где људи толико закоче кућу стварима да морају буквално да се пробијају из просторије у просторију, и када се стручњаци за кућну организацију позивају да интервенишу.

У данашње време чудних или боље рећи измишљених профе-

сија ти специјалисти за сређивање нереда све су траженији. Шта год ми о томе мислили, њихово становиште чини се исправним, а савети јасни и конкретни. Пре свега начело мање-више нам познато али које многи тешко прихватају: одбаците старе ствари да бисте створили простор за нове. Неизоставна препорука која уз то иде има призивак наредбе: будите брутални! Значи, нема сентименталности. Бацајте и бацајте, без гриже савести.

Разуме се, „бацање“ не подразумева нужно контејнер, већ превасходно одбацивање од себе, а да ли ћете неки предмет или комад одеће поклонити, продати или нешто треће с њим урадити, мање је битно.

А како донети ону прву, најважнију одлуку да се коначно растанете од појединих ствари? Препоручене технике имају више варијација, али суштина је у томе да се направи тријажа и прво одвоје ствари око којих нема дилеме, било да их задржавамо или не, а код спорне купине поставимо себи питање о фактичкој или емотивној употребљивости артикала. Треба ли и даље чувати електрични млин за кафу само зато што је то поклон драге особе, мада се годинама не користи, нити ће убудуће?

Проблем тако постаје прегледнији, а решење ближе. А онда се јавља и домино ефекат – кад једном преломите, осетите олакшање и лакше се одлучујете да даље рашчишћавате. Јер, психолози кажу да испод кућног крша стоји много више него што се на површини види.

– Кад се грчевито држимо нечега што нам више не користи ни на који начин, ми заправо живимо у уверењу да нам живот неће пружити оно што нам је потребно. То нас ограничава и на тај начин губимо енергију – наводи др Сузан Бијали у часопису „Психологија данас“, док Ређина Лидс, специјалиста за организацију живота и уређење куће, каже да поједине предмете људи претварају у амајлије које им служе као спона са некадашњим бољим данима.

Све је ту, дакле, помешано, код неког осећање кривице према ближњима којих више нема или жаљење за неким или потреба за топлином којом нас греје лични предмет блиске нам особе. И ма како свима била потребна и таква емотивна потпора, да бисмо лакше савладали свакодневна прозаична и немилосрдна животна искушења, наш животни простор морамо да ослободимо за садашњицу.

Иначе, окружени старим стварима, загушени прошлосту, пропустићемо да живимо онда када једино можемо и морамо, а то није ни јуче ни сутра, већ само и једино данас. **Д. Драгић**

Истраживачи и мислиоци

Јапанска компанија „Мијакава“, за коју знају само они из њене бранше, бави се производњом и пројектовањем аутоматских линија за обраду меса, складиштењем хране и сличним. Прва је у свету која је успела да произведе роботе који ваде кости из пилећих батака и свињских бутова – што је, знају они који то повремено раде сами, веома деликатна операција. Породична је фирма, постоји од 1924, и са неколико представништава у свету има око 3.000 запослених. И, наравно, суочава се са општим проблемима Јапана као друштва и као економије.

Тај проблем је у чињеници да је Јапан постао најстарија нација света. Тамо је већ 31 одсто становништва, што практично значи сваки трећи Јапанац, старије од 65 година. Демографске прогнозе показују да ће таквих до средине века бити 42 одсто.

То значи да ће се у том периоду радна снага смањити за више од 30 процената. Влада је, свесна ове неповољне чињенице, већ спровела неке реформе, док су друге у припреми, попут подстицања жена да раде (уместо да после удаје буду само домаћице), док је животна граница за одлазак у пензију у јавном сектору подигнута на 65 година. Приватне компаније, међутим, имају дискреционо право да саме уређују када њихови радници морају у пензију, и тај међаш је углавном 60 година.

За тако нешто постоје и економски подстицаји: Јапан је друштво сениоритета – на послу се аутоматски напредује с годинама, а тако расту и плате, па су оне на крају радног века највише. Исплати се зато оне који испуне услов послати у пензију и заменити их млађим, јефтинијим радницима.

Прича о „Мијакави“ почиње баш ту: политика те компаније је „нулто пензионисање“. Њени намештеници су слободни да раде колико год желе. Досадашњи рекорд држи један радник који је у пензију отишао са 95 година.

Шта је пословна логика оваквог решења које подразумева да су „диносауруси“ (како називају ветеране у предузећима) добро дошли, уместо да сви једва чекају да им виде леђа?

У „Мијакави“ је данас нешто више од 250 запослених, дакле близу десетине радне

снаге, старијих од 60 година. Најстарији канцеларијски службеник има 80, а најстарији инжењер 78. И то се тамо сматра предношћу, а не хендикепом.

Сви запослени се тамо сврставају у две категорије. У првој су „истраживачи“, а у другој „мислиоци“. Први су они који се, у својим раним 20-им годинама тек запошљавају и који ће у том статусу бити у следеће

да допринесе да компанија остане конкурентна“.

Пракса у „Мијакави“ је да млади радници својим шефовима кажу шта желе да буду за 30 година. Мишљење о сопственој перспективи тражи се и од оних који имају 60 – да сагледају где ће они, али и компанија, бити за две деценије.

У пракси, они старији од 60 година обично

„Мијакава“, компанија мало позната изван индустрије за обраду хране, има политику „нултог пензионисања“ и јединствен однос према „искуснима“

три деценије стичући искуство у „Мијакави“ и учећи о пословној филозофији компаније, њеним клијентима и о друштву уопште. „Мислиоци“ су генерација која је све то прошла и има више од 50 година. У том добу они, како се тамо сматра, могу да размисљају и да, користећи своје искуство, унапређују пословне процедуре и производе компаније, па чак осмисле и нешто што је сасвим оригинално.

Ту филозофију 80-годишњи генерални директор Масао Маекава објашњава овако: „Док је некад било довољно десет година да неко постане експерт, данас је за то потребно много више. Свет је постао много компликованији, а бизнис, заснован искључиво на знању, сложенији. Као истраживач неко у својим двадесетим и тридесетим, па и четрдесетим стиче, додуше, искуство, али да би постао истински стручњак потребно је три деценије. Тек после тога он је драгоцен и може највише

имају смањене радне обавезе и нешто мању плату. Сви на то пристају јер је компензација за то што у том добу имају неке социјалне бенефите које обезбеђује држава, као и бонусе који су додаток на зараду. А продужени останак у компанији пружа им не само додатну економску сигурност, него и оно што је у том добу најважније: осећање да су потребни – што је иначе проблем већине оних који после 40 година рада, када прекину везе са професијом, одједном имају осећај изгубљене сврхе живота.“

Праксу „Мијакаве“ изучавао је Немачки институт за студије Јапана у Токију и њихов закључак је да се овај модел тешко може применити изван Јапана, што значи да је део укупне културе тог друштва. А сем тога, како је објаснио директор Маекава, у његовој компанији посебност није само однос према старијима, него је то само један аспект њихове опште филозофије менаџмента која људе ставља у центар вредносног система.

М. Бекин

ЕТНО ФЕСТИВАЛ У РУМИ

Празник сремског колача

Девети Етно фестивал женског стваралаштва у Руми „Сремски колач“ окупио је 33 удружења жена и многе појединце. Они су се и овога пута такмичили у прављењу сланих, слатких и славског колача под геслом „И кад пробу славе, остаје колач“.

На првом штанду крај улаза посетиоцима су нудили хлеб намазан машћу и посут ситном црвеном паприком... На следећем домаће вино из Ривице, а затим – богата понуда колача. Гужвара, куглице, шапе, погачице са дрождином, кифлице са салом, ролати, штанглице, кекс, пите са вишњама и јабукама...

Све те слане и слатке ђаконије са украсених и маштовито аранжираних столова мамиле су посетиоце и подсећале на некадашњи живот у Срему, на колаче који су некада мирисали у сремским домаћинствима радним данима, недељом и празницима. Посетиоци су колаче могли да пробају и да понесу кући.

Своје штандове имале су жене из Бешенова, Пећинаца, Павловаца, Вогња, Нерадина, Краљеваца, Руме и других места. Поред удружења жена, излагали су и Удружење

пензионера из Руме, Међуопштинска организација савеза слепих, а пред посетиоцима су били и радови деце ометене у развоју.

Девети фестивал здраве хране у Руми, као и оне претходне, организовали су Туристичка агенција „Панонијатурс“ и Завичајно друштво „Теочин“ из Јаска.

– Жене су и овога пута дале допринос очувању традиције, трудећи се да старе рецепте отргну од заборава – рекао је Петар Димитријевић, директор „Панонијатурса“.

А члановима жирија није било лако да се одлуче за најбоље између толико успешних и укуских „експоната“. Награду за етно поставку добило је Удружење жена „Десанка Максимовић“ из Шашинаца. Најбољи слав-

ски колач, према оцени жирија, умесиле су жене из Павловаца, а за њима Шимановчанке и удружење из Купинова. „Најслађе“ колаче направиле су жене из Нерадина, друго место припало је румском Удружењу пензионера, а треће Врдничанкама. Прво место за најкусније слане колаче освојило је Удружење „Сремице“ из Моровића, друго жене из Кузмина, а треће су биле пензионерке из румског Удружења „Милева Марић“.

Признања награђеним женама уручили су посланица Гордана Чомић, Анита Деретић, помоћница покрајинског секретара за рад, Весна Шијачки, директорка покрајинског Завода за равноправност полова, и Горан Вуковић, председник општине Рума.

Гошће из Новог Сада су истакле да су дошле у Руму да се поклоне женама због свега што су урадиле, да су све учеснице заслужиле да победе јер су изашле из својих кућа да покажу шта знају, те да ће свима причати какво су чудо Сремице.

Током деветог Етно фестивала учеснице и Румљане у Хали спортова забављали су тамбураши. Сви су били задовољни – и учесници и организатори и посетиоци, а десети „Сремски колач“ заказан је за фебруар 2014. Најављено је да ће јубиларни бити бољи од свих досадашњих.

Д. Р.

Три деценије рада и дружења

У фебруару ове године завршено је реновирање и адаптација Клуба пензионера у Књажевцу чиме су у овом месту створени још бољи услови за боравак и дружење најстаријих. Извршена је адаптација канцеларијског простора Клуба, главне сале, шах сале, бифеа, санитарног чвора, као и замена подова. По речима председника Удружења пензионера, Радета Вељковића, ово је прва значајнија инвестиција од када је зграда изграђена 80-их година прошлог века.

Председница Клуба, Борка Вулић, каже да је поводом завршетка овог посла 6. фебруа-

ра одржана и седница на којој је анализирано тридесетогодишње постојање Клуба, као и његов значај за пензионере и општину.

– Клуб је најпре формиран у оквиру Геронтолошког центра као клуб за дневни боравак и рекреативне активности. Одвајањем од ГЦ Клуб постаје центар свих збивања везаних за пензионере. У њему је организован дневни боравак од 9 до 13 часова, током којег се пензионери друже уз ТВ програм, штампу и друштвене игре. Клуб организује излете и екскурзије

за своје чланове, а дружење са другим клубовима је већ годинама важна активност – каже председница Борка Вулић.

За све време трајања овај клуб је био центар културних и других збивања за књажевачке пензионере јер се у њему реализују разна предавања о здрављу, здравој храни, контролише се крвни притисак и шећер у крви. Одржавају се и промоције књига, редовно се организује дочек православне Нове године, а сваког 7. марта – чајанка и 8. марта – прослава за Дан жена.

Председница Секције жена и КУД-а, Беба Милић, каже да у саставу Клуба раде многе секције: секција жена пензионерки, хорска, рецитаторска, литерарна, ликовна, фолклорна, шаховска. Борка Вулић истиче да је у периоду од тридесет година кроз Клуб прошло много пензионера који су оставили свој траг и увек су чували просторије и бринули се о њима.

Д. Ђорђевић

ПРОМОЦИЈА КЊИГЕ ПЕСАМА ЗА ДЕЦУ ЖИВАНА ФИЛИПОВИЋА

Бојимо у стиховима

У Дому ратних војних инвалида Србије, у Београду, 27. фебруара одржана је промоција књиге песама за децу под називом „Бојице у руке“, аутора Живана С. Филиповића. О књизи је говорио проф. Ненад Радош, а стихове је читала др Јасминка Вучинић, као и сам песник. Гости вечери били су афористичар Витомир Теофиловић и етно група ПАКУД, коју чини осам припадница лепшег пола, чланице књижевних клубова при Геронтолошком центру са територије осам београдских општина.

Живан С. Филиповић, поета и афористичар, песме за децу објављивао је у многим новинама – „Невену“, „Политици“, некадашњим „Дечјим новинама“ и многи другим, а „Бојице у руке“ је ауторова прва објављена књига песама за децу. Филиповић је до сада објавио и збирку песама „Поезија за одрасле“, стихове за музику „Из душе боема“ и афоризме „Династија транзиције“. Како сам аутор најављује, у припреми су још две књиге афоризама, једна са песмама за децу, а могућа је и нова књига поезије за одрасле.

Ј. МекКевит Аутор представља своје стихове

ЗЕМУН

Осмомартовска изложба земунских пензионерки

У част празника жена, 8. марта, у просторијама Удружења пензионера Земун, отворена је својеврсна изложба ручних радова. У име Савеза пензионера Србије изложбу рукотворина чланица Удружења отворила је Вања Мискин.

– Ова изложба сведочи да сте неуморни ствараоци. Желимо вам још много дружења, здравља и пријатељстава и да ову изложбу што дуже организујете, да постане традиционална – рекла је Вања Мискин.

На иницијативу Актива жена овог удружења, прошле године је први пут приређена изложба ручних радова и уметнина чланица и сарадница, а због великог интересовања чланства

одлучено је да се организује и ове године. Посетиоци изложбе могли су да виде праву раскош веза, ткања, кукичања, гоблена и сликарства: ношње са српским везом, лан са пиротском шаром, ћилиме, шустикле, прегаче, мараме, столњаке, свадбарске пешкире, зепе... све урађено вештим рукама земунских пензионерки.

Председник Удружења пензионера Земуна, Шпиро Безбрадица, искористио је ову прилику да чланицама честита Осми март.

В. А.

РУМЕНКА

На пихтијади све сто одсто природно

Руменачка пихтијада, традиционална манифестација која је од 1. до 3. марта одржана у овом месту крај Новог Сада, имала је ове године међународни карактер због многобројних посетилаца и такмичара из иностранства.

Осим кувања и дегустације пихтија, у Руменци је било и пратећих садржаја: изложени су предмети народне радиности, на штандовима се продавало домаће вино, ракија, кулен, кобасице и остали гастрономски производи карактеристични за војвођанско поднебље.

Према речима Радета Кнежевића, главног куvara Пихтијаде, тајна добрих пихтија је у квалитетним састојцима, и то сто одсто природним. Открио је да је за кување најдуже пихтије – од 18 метара, у оранију од 1.100 литара ставио 120 килограма свињских ногица, 120 килограма језика, 120 килограма глава

и 150 килограма свињских буткица. Све то зачињено је црним и белим луком, шаргарепом, зеленим и сољу, а да би се љубитељи на крају и засладили овом цинковском пихтијом било је потребно да се она кува између осам и десет сати.

М. М.

ПРОКУПЉЕ

Помоћ најсиромашнијима

Удружење пензионера Прокупља током фебруара организовало је велику акцију помоћи сиромашним члановима. Помоћ је стигла у виду намирница и хигијенских средстава. О томе председник Удружења Милован Вучићевић са поносом говори.

– Успели смо да из сопствених средстава обезбедимо милион и по динара да бисмо помогли нашим члановима. Помоћ је намењена онима чија примања не прелазе 15.000 динара, а добиће је 1.500 пензионера из наше организације. Пакет са основним намирницама (брашно, шећер, пиринач) и хигијенским средствима (детерџент за веш и за судове, паста за зубе и сапун) по члану кошта око хиљаду динара – каже Милован Вучићевић.

На овоме се, међутим, неће стати. Како додаје Вучићевић, постоји могућност да после ове акције буде организована још једна за чланове удружења, и то за све оне чије пензије не прелазе 16-17 хиљада динара. Пакети са истом садржином требало би да почну да се уручују у другој половини марта.

Ж. Д.

СВРЉИГ

Стихови за празник

Осми март су и у сврљишкој општини обележиле многе манифестације. У склопу најлепших жеља многа удружења, предузећа, институције обезбедиле су дамама понеки поклон и цвет. У Повереништву ССС Сврљига проглашени су победници 11. литерарног конкурса посвећеног мајци. Ову манифестацију годинама успешно реализују синдикат, основна школа и Центар за туризам, културу и спорт. Најлепше речи за мајку написала је Теодора Божиновић, ученица другог разреда ОШ „Добрила Стамболић“.

Актив жена Удружења пензионера и ПУПС-а општине Сврљиг приредио је изложбу домаће радиности. Поставиле су оно што су саме урадиле у оквиру секције за домаћу радиност. Поводом 8. марта жене су обишле најстарије колегинице и уручиле им поклоне. Удружење пензионера „Дервен“ за припаднице лепшег пола организовало је и прославу у ресторану. Није изостао ни традиционални наступ школе фолклора која ради при Центру за туризам, културу и спорт у Сврљигу, а било је и довољно празничног расположења.

С. Ћ.

Директорско вече

Тридесеторо сврљишких пензионера који су пре пензионисања били директори у овдашњим предузећима и установама приредили су 2. марта заједничко вече у Клубу пензионера. Главну „улогу“ у том сусрету имало је дружење, уз сећање на младост и директоровање 70-их, 80-их и 90-их година прошлог века када је Сврљиг био индустријски центар са 7.000 радника – више од самог броја становника. Времена су се мењала и многа сврљишка предузећа су отишла у заборав. Транзиција је „појела“ и раднике

и фабрике. Данас ови пензионери примају солидне пензије и помажу своје најмилије, а неки од њих и даље раде.

У име домаћина скуп је поздравио Миленко Петровић, председник Удружења пензионера општине Сврљиг. Нису заборављени ни директори који су задужили Сврљиг, а више нису живи. За бољу будућност није изостала ни здравица, сврљишки белмуж и јагњеће печење.

С. Ћ.

КИКИНДА

Заљубљени у живот

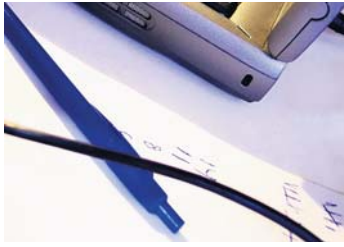
Чланови Културно-уметничког друштва пензионера „Сунчана јесен“, Клуба књижевника „Душко Трифуновић“, КУД „Ливац“ и подмлатка дувачког оркестра Добровољног ватрогасног друштва приређују у Кикинди барем два пута годишње заједнички програм. Та њихова дружења уз колективни наступ одишу стваралаштвом које испољава пре свега заљубљеност у живот и енергију којом он зрачи. Први овогодишњи сусрет, 14. фебруара, поклопио се са обележавањем Дана заљубљених, па је та пригода, али и планетарна акција „Једна милијарда устаје против насиља над женама“ профилсала садржај овог догађаја.

Због тога је био изузетан доживљај када је у кикиндском Дому пензионера спој младости и старости окупио бројну публику коју је чинило неколико генерација. Велика сала била је дупке пуна поштовалаца поетске речи и музике која плени, а није изостала ни игранка.

С. З.

ПИШИТЕ НАМ

Драги читаоци,

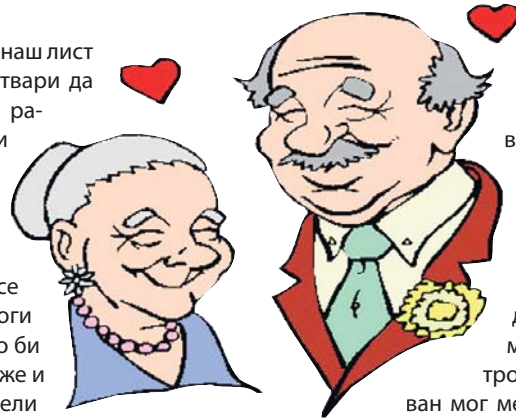
Ово је простор намењен Вашим писмима. Пишите нам шта Вам се у нашем и Вашем листу допада, а шта би могло да буде боље, шта бисте волели да прочитате или да саопштите другим читаоцима.

Адреса је Булевар уметности 10, 11070 Београд, или електронском поштом, на glasosiguranika@pio.rs

Поштованом „Гласу осигураника”

Редовно добијам и читам наш лист пензионера. Има добрих ствари да се прочита, а и у писмима разних предлога, па реших и ја да се укључим. Пошто има нас доста пензионера оба пола који смо сами, предлажем да одвојите једну страницу за огласе типа „удаја – женидба”. Многи од нас самаца – самица тако би могли да се упознају и зближе и на тај начин би лепше провели своје последње године.

Има огласа у неким дневним новинама и другим листовима, али тамо се плаћа и уплаћује се чланарина која није мала за наша примања, а

ви бисте то могли бесплатно, као поклон читаоцима. Ево, ја се први пријављујем на такав оглас. Имам 69 година, пензионисани сам берберин – фризер, имам пензију и живим сам већ седам година од смрти моје супруге. Имам троје деце, сви раде изван мог места становања и не зависе од мене, ни ја од њих. Још се помало бавим својим занатом.

Зоран Несторовић,
Крњево код Велике Планае

Некад и сад

Билатерални споразуми од 1950.

Први међународни уговор у свету у области социјалног осигурања закључен је 1827. године између Великог Војводства Парме и Француске. Године 1950. донет је у ФНРЈ Закон о социјалном осигурању радника, службеника и њихових породица, чиме је окончан процес развоја социјалног осигурања као државног осигурања. Од 1950. године, од када је у Југославији на снази Општа конвенција о социјалном осигурању са Француском, закључен је читав низ билатералних уговора у овој области (са Луксембургом и Белгијом 1954. године, са Холандијом 1956, са Чехословачком, Италијом, Мађарском и Бугарском

1957. године, са Шведском, Пољском и Великом Британијом 1958, са Швајцарском 1962, са Аустријом 1965. године, са СР Немачком 1968, са Норвешком, Либијом и Немачком ДР 1974. године, са Панамом 1975. године, са Румунијом 1976. године, са Данском 1977. и са Египтом 1987. године). Такође, споразуми о социјалном осигурању закључени су и са државама формираним на простору некадашње Социјалистичке Федеративне Републике Југославије (са Хрватском 1997. године, са Македонијом 2000. године, са Босном и Херцеговином 2002, са Црном Гором 2006. и са Словенијом 2009. године).

Само у случају хитне помоћи

У складу са одредбама Закона о здравственом осигурању (Службени гласник РС, бр. 107/05, 109/05-исправка и 57/11), сва лица која имају оверену здравствену књижицу имају право за време привременог боравка у иностранству (туристичко путовање и друго) на коришћење здравствене заштите на терет Републичког фонда за здравствено осигурање, и то у случају хитне медицинске помоћи да би се отклонила непосредна опасност по живот и здравље осигураника. Ако осигураник путује у земљу са којом није закључен међународни споразум о социјалном осигурању, односно споразум не обухвата област здравственог осигурања, пре одласка у иностранство потребно је прибавити потврду о коришћењу здравствене заштите у иностранству, да би се могући трошкови услуга за хитну медицинску помоћ по повратку с пута рефундирани. Уколико осигураник путује у земљу са којом је Србија потписала међународни споразум о социјалном осигурању којим је обухваћена област здравственог осигурања, начин коришћења здравствене заштите и обим права су утврђени тим споразумом, а за коришћење здравствене заштите неопходно је прибавити одговарајући двојезични образац или понети неки други доказ о здравственом осигурању.

Потписано је 19 међународних споразума о социјалном осигурању који обухватају област здравственог осигурања и у складу са којима српски осигураници могу остварити право на хитну здравствену заштиту током привременог боравка у тим државама.

Ј. О.

Доприноси од једног или више послодаваца

? Љубиша Ковачевић, Ужице: Мој послодавац, Министарство одбране Републике Србије, привремено ме уступа другој установи (Комесаријату за избеглице) 1993. године за обављање послова док траје потреба, с тим што сва права (и лични доходак) остварујем у Министарству, а накнаду за рад у Комесаријату регулишем са том установом. Комесаријат за избеглице ми је накнаду за рад код њих исплаћивао уз обрачун и уплату доприноса (М-4) до 2000. године када је престало ангажовање. Да ли ове уплате на моје име улазе у обрачун пензијског просека и на који начин да их регулишем?

Одговор: Примери које наводите у писму односе се на могућности које постоје од 2003. године када је ступио на снагу Закон о ПИО који се и данас примењује. До 2003. године није постојала могућност, а ни обавеза плаћања доприноса од стране више послодаваца. Ви сте у том периоду били пријављени само код једног послодавца, а то је било Министарство одбране. Ваше ангажовање у Комесаријату за избеглице сигурно је било регулисано уговором између Министарства и Комесаријата, као и права и обавезе једних и других према Вама, али обавезу пријаве на осигурање и плаћање доприноса за ПИО имало је само Министарство одбране, што је и учињено.

Инвалидска пензија и нови радни однос

? В. К., Лучани: У јуну 2012. године на место председника Скупштине општине изабрано је лице које је корисник инвалидске пензије од 2003. године. С обзиром на то да сада има 66 година, може ли засновати радни однос и по том основу примати сталну месечну накнаду. Да ли заснивање радног односа или примање редовне месечне накнаде утиче на било које његово право као инвалидског пензионера? Напомињемо да до данас није ни заснивао радни однос.

Одговор: Већ смо више пута одговарали да инвалидски пензионери могу несметано да раде само по уговору о делу и да примају своју инвалидску пензију. За случај да инвалидски пензионер ступи у радни однос, Фонд ће да га, по сазнању, позове на контролни преглед. По извршеном контролном прегледу, орган вештачења ће одлучити да ли и даље постоји раније утврђена инвалидност, односно губитак радне способности, или је дошло до побољшања здравственог стања, те да инвалидност више не постоји. У складу са мишљењем органа вештачења, право на инвалидску пензију ће се продужити и наставиће се исплата, или ће престати право на инвалидску пензију и обуставиће се њена исплата. У случају престанка права на инвалидску пензију Вашег председника, он ће моћи да по престанку радног односа у Скупштини општине оствари право на старосну пензију.

Привремено и коначно решење

? Мирко Стојановић, Књажевац: Добио сам привремено решење за инвалидску пензију 14. 6. 2006. године. У том решењу стоји да је привремено док се не докаже стаж и зарада за 1970, 1971, 2001, 2004, 2005. и 2006. годину. За признатих 26 година радног стажа лични коефицијент износи 1,323651. Како је могуће да у другом привременом решењу од 14. 6. 2007. године стоји да ми је за признатих 29 година и 5 месеци лични коефицијент мањи и износи 1,279926. Несхватљиво је да за више година рада и више уплаћених доприноса други лични коефицијент буде мањи од првог. У трећем коначном решењу од 7. 4. 2011. године је још драстичнија разлика на моју штету јер за 31 годину и 2 месеца стажа мој лични коефицијент је још мањи и износи 1,257807. Такође ме занима и зашто ми је у стаж урачуната и 1993. година

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Весна Вићентијевић

Републички фонд за пензијско и инвалидско осигурање

кад за њу нема уплата доприноса. Да ли бисте могли да ми објасните и шта је општи бод и како се долази до њега?

Одговор: Применом чл. 67 Закона о ПИО лични коефицијент се добија тако што се збир годишњих личних коефицијената подели са периодом стажа за који су обрачунати годишњи лични коефицијенти, што свакако значи без 1993. године јер она не улази у обрачун за пензију па, као што знате, нема ни годишњег личног коефицијента за ту годину. Када није могуће донети коначно решење о признавању права на пензију, а осигураник испуњава законске услове, Фонд прибегава доношењу привремено решења у коме децидирано пише због чега је решење привремено. После тога Фонд је у обавези даље да води поступак за утврђивање података који недостају, а ради доношења коначног решења. Нажалост, у Вашем случају накнадно утврђени подаци су довели до незнатног

повећања збира годишњих личних коефицијената, у односу на новоутврђени стаж, тако да је количник, односно лични коефицијент бивао све нижи. Треба рећи да је ово врло честа појава и да Ви нисте усамљен случај.

Што се тиче општег бода, он представља номинални износ који је утврђен само једном на почетку примене новог Закона о ПИО из 2003. године, а на начин описан у чл. 70 Закона о ПИО. Овако једном утврђен општи бод се надаље усклађивао на начин који је прописан за усклађивање пензија. На осигуранике који остварују право на пензију примењује се вредност општег бода који важи у моменту признавања права на пензију. Улога општег бода је да висину пензије доведе на ниво који важи у време одласка у пензију, а која се даље усклађује по Закону о ПИО.

Привремена незапосленост и стаж осигурања

? Божидар Јанковић, Младеновац: Као привремено незапослено лице провео сам на бироу рада укупно 2 године и 5 месеци током 1962, 1967. и 1968. године и за то време сам примао новчану накнаду. Да ли би требало да ми се овај период призна у стаж осигурања за стицање права за пензију?

Одговор: Време привремене незапослености се није одувек признавало у стаж осигурања. Тек од 1989. године када је постао актуелан престанак радног односа због технолошког вишка, наметнула се обавеза признавања стажа осигурања проведеног на бироу уз примање накнаде на коју је плаћен допринос за пензијско и инвалидско осигурање. Трајање овог стажа зависило је од трајања претходног радног стажа до раскида радног односа због

технолошког вишка. Обавеза плаћања свих доприноса падала је на терет Националне службе за запошљавање. Уз мање или веће измене овај стаж је и данас актуелан и регулисан Законом о запошљавању. Време привремене незапослености из шездесетих година прошлог века не може бити признато као стаж осигурања јер ни једним прописом то није било прописано, а самим тим нису били плаћани доприноси на накнаде које су се тада исплаћивале.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ГРАД У РУМУНИЈИ	ПРИХОД ОД КАПИТАЛА	НОВАЦ У ПЕРУУ	НА КОМ МЕСТУ	СИМБОЛ СРЕБРА	СТ. ГРЧКИ БЕСЕДНИК У АТИНИ	АНЕСТЕТИЧАР
ВЕЋА ВОЈНА ФОРМАЦИЈА							
НЕМАЧКИ ФИЗИЧАР, ОТКРИО ИКС-ЗРАКЕ							
ИМЕ ПИСЦА КОВАЧИЋА					ИМЕ ГЛУМИЦЕ ВЕСТ РЕЖИСЕР АНЖЕ		
СПИЛБЕРГОВ ВАНЗЕ- МАЉАЦ				ЈЕЗ. У КАНАДИ СЈЕДИНИТИ СЕНА ЈЕДНОМ МЕСТУ			
СИМБОЛ ЛАНТАНА			ДЕО КОСТУРА СО УЉИЧ. КИСЕЛИНЕ				
ОЗНАКА ЗА АЛТ		ГРОФ (ИТАЛ.) КУПАЛИШТЕ НА РАБУ					
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	СВЕЧАНИ ПРИЈЕМ БРЕГ (ТУР)						
АМЕРИЧКИ МУЗИЧАР, ГАРИ					ОЗНАКА ЗА НИШ ЛУКА НА СИЦИЛИЈИ		
ЧЕШКИ ПИСАЦ, ЈАКУБ						ОЗНАКА ЗА КАРАТ ПРЕГЛЕДАН ПОПИС	
КАУЧУК ЦРНЕ БОЈЕ							НАТАЛИЈА ОДМИЛА
УПАДНИ УГАО УТВРЂЕЊА							
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДРВЕНА ОГРАДА ГРАД У ШВАЈЦАР.						
СИМБОЛ ЗА БОР		СПОРТСКИ ЛИСТИЋ ОБМАЊИ- ВАТИ					
АВЕНИЈА (СКР)			ПРИТОКА ДЊЕПРА ЗЕЊЉОРАД- НИК				
ЕПИДЕМИЈА							ЛУКА У ИТАЛИЈИ
ШТАМПАР- СКА ГРЕШКА						ОЗНАКА БЕЛГИЈЕ ПРОСТ БРОЈ	
ЛАТИЦЕ ЦВЕЋА (КРАЂЕ)					ОЗНАКА ПАНЧЕВА ТЕНИСКИ КЛУБ		
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДИРКА НА КЛАВИРУ ОЗНАКА НЕМАЧКЕ						
ВРСТА УДАРЦА У БОКСУ (МН.)							

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА: пловити, релатив, поморац, орп, ана, ре, ати, учинити, чим, в, н, ивак, сс, вотанти, арис, рс, тт, итат, и, обрти, спикер, ртањ, га, тотем, њ, опирање, веј, ту, иранист

Миленко Косановић

Захвални женама

Да стално заводи, у природи је жена, као и да понекад буде – заведена.

Довољно је да жена воли као ћерка, мајка и сестра. Све остало је екстра.

Лепој жени не треба боља реклама: довољно је да се на јавном месту појави сама.

Осмех лепе жене у стању је да разоружа и најнаоружаније мушкарце.

Са искусним се женама не треба шалити, за неискусним не треба жалити.

Све се чини лепше код другог, па и сопствена жена.

Жена је лице свога мужа, а он најчешће наличје – њеног принца из бајке.

Жене су као старо вино: што га мање пијеш, више ти се пије!

Никола Ц. Станковић

Препреке

Гутам демократију да се на баци.

Код нас је сваки дан поледница. Кренемо један корак напред, а два назад.

Пада стандард. Бежите у заклон.

Улазим у банку једном годишње, наоружан.

Код нас није експлодирао метеор, експлодирале су цене.

Изабацили ме из странку, као куфер из брзи воз.

Пензионер не може да скаче, али оброке може да прескаче.

Почео сам да стежем каиш, али око гуше.

Паметан попушта. Нисам толико паметан да попустим.

Увукао ми се под кожу. Морам на операцију.

Открили смо пиромана. Привели смо шибциу.

Радомир Станојековић

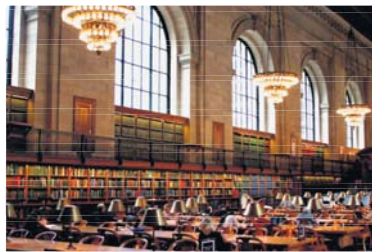
Драгош Јовановић Фера

Да ли сте знали ...

– да је 28. фебруар Дан Народне библиотеке Србије, који је ове године проглашен и за Национални дан књиге? Народна библиотека је основана 1832. године и најстарија је установа културе у Србији. Настала је као својеврсни депозит књига, а затим је била у саставу Књажевско-типографске библиотеке и библиотеке Попечитељства просвештенија. Прва зграда Народне библиотеке Србије налазила се уз саму порту Саборне цркве у Београду.

– да је најстарију библиотеку на свету изградио чувени асиријски цар Асурбанипал у 7. веку п. н. е. у главном граду древне Асирије, Ниниви, на реци Тигру (данашњи Ирак)? У овој библиотеци налазило се више од 30.000 глинених плочица – збирки разних докумената Асирије и Вавилонa, исписаних клинастим писмом.

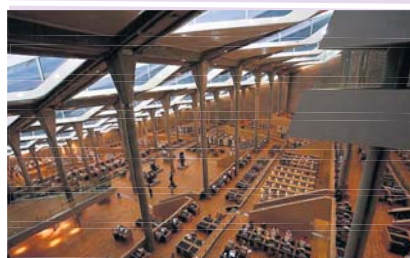
– да је Британска библиотека по броју дела највећа библиотека на свету. У њој се налази преко 150 милиона дела из целог света, а нека од најгледнијих и највреднијих су Магна карта, дневник Капетана Кука и једини примерци неколико средњовековних рукописа.

– да је једна од највећих библиотека на свету, Конгресна библиотека у Вашингтону, САД, недавно дигитализовала своју збирку од 134 милиона књига и учинила их доступним на интернету. Ова библиотека се припрема за дигитално доба

још од шездесетих година прошлог века, када је први пут употребила нову технологију да би сачувала библиографске информације у електронској форми.

– да је библиотека Александрина у Александрији (Египат), саграђена 2002, обновљена верзија древне Краљевске александријске библиотеке, коју је пре 2.300 година подигао

Александар Велики? Нова библиотека представља споменик старој, највећој и најутицајнијој у време античке Грчке.

(X)уморне мисли

Зими смо срећнији него лети. Дуже ноћи – дужи снови!

Херојски смо издржали најдужи месец. Најкраћи је за нас био мачји кашаљ.

Пошто вековима не стижемо у боље сутра, треба да гађамо у скромнији циљ: у боље данас.

Од свих спортова најбоље нам успева немаштина. Ми немамо откад нас има.

Некад смо градили свашта, али споро. Сад не градимо ништа, али брзо.

Све само конкурентнији. Наши станови су већ за цео свет јефтине, скупи су још само за наше грађане.

Инспектори сумњају само у богаташе. Поштење сиротиње види се већ на одећи и обући.

Неки кредити су нам пропали што нисмо имали пројекте. Зар страни партнери нису могли да нам нацртају шта желимо?!

Нашем менталитету не одговара јавност информисања. Нема абера без Радио-Милеве!

Ми се простиремо према аберу, а не према губеру.

Код нас је све идеално – устав, закони, кадрови, планови... Само нам не ваља стање на терену.

Витомир Теофиловић

Лековите мисли

Где закон иде испред праксе, не гледа се на живот.

Држи се својих фраза и туђих пара.

Код нас глупост не мора да се крије. Она често тријумфује.

Кад измирим све дажбине, осећам се као риба на сувом. Тешко дишем.

Није чудо што лоше газдујемо. Дуго смо били против газда!

Криминал је код нас као хоботница. На све пружа пипке.

Нисам далтониста, а стално ми је пред очима црно.

Кад је памет на распусту, снага мора дупло да ради.

Босиљак је лековито биље које служи за лакше дисање.

Обавезно ћу га узети кад кренем на пијацу.

Често поскупљују средства за хигијену. Није ни чудо кад имамо толико прљавих послова!

Изгубићемо на темпу уколико тапкамо у месту.

Ми смо велики народ. Зато су нам и грешке велике!

Не смета што свако тера воду на своју воденицу. Биће више струје.

Беспарица је као и страх. Све нам изгледа дупло веће.

Душан Старчевић